National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 27 1979
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/22/6

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

RAHVUSVAHELINE LASTE AASTA

Nr. 11 (2550) XXVIII aastakäik Neljapäeval, 8. veebruaril 1979 — Thursday, February 8, 1979 Üksiknumbri hind 40 centi

I Muusikakonverentsi puhul tuli Torontosse osavõtjaid kaugemaltki P.-Ameerikast. Pildil Elva Mikk Rochesterist ja Helve Sastok Edmontonist. E. Mikk on Toronto eestlastele ammune tuttav oma harfil esinemistega Karavanipidustuse Tartu paviljonis ja gaidide „Talihari '78" koosviibimisel. Helve Sastok alustas oma klaveriõpinguid Lydia Palsi meetodi kohaselt, koos klaveri õppimisega ka komponeerimist. Ta esines laupäevaõhtusel kontserdil toreda klaverisonaadiga, mille moodsa vormi hõlmas oli noorele tütarlapsele omane liiüriliselt õrn eneseavaldus. Tal on *veel üks aasta ülikoolis kompositsiooni õppida, siis kavatseb asuda magistritööd tegema.* Seni on komponeerinud viie töö ümber. Nagu ta „Vaba Eestlasele" ütles, olid ülikooli minnes õppejõud vähe segaduses ta paigutamise osas, teadmata kuivõrd tuleb arvesse võtta seniseid õpinguid ja kogemusi kompositsiooni alal. Mõlemad tütarlapsed jälgisid hoolikalt muusikakonverentsiga seotud sündmusi, mis neid siin suures eestlaste keskuses oma mitmekülgsusega haaras ja oma vanemate kultuuriga sidus. Pildil Elva Mikk (vasakul) ja Helve Sastok.

Foto: Vaba Eestlane

Baltlaste nõudmine Kongressile

Ühendriikide rahvaesinduselt nõutakse aktsioone Balti rahvaste õiguste taastamiseks

WASHINGTON — Washingtonis tegutsev Ühendatud Balti-Ameerika Komitee on alustanud Ühendriikide Kongressi liikmete külastamisega, mille eesmärgiks on nõuda Kongressi liikmetelt, et nad esitaksid rahvaesinduse käesoleval istungjärgul Balti riikide kohta resolutsiooni. Seda resolutsiooni toetavad tõelikult Eesti, Läti ja Leedu keskorganisatsioonid.

Kuna Helsingi konverentsi teine järelkonverents toimub teatavasti Madriidis 1980. aastal, siis nõutakse resolutsioonis Balti riikide küsimuse ülestõstmist sellel konverentsil.

Samuti nõutakse resolutsioonis, et Ühendriikide valitsus alustaks konkreetsete sammude astumist Ühendriikide poliitika rakendamiseks Balti riikide küsimuses.

Resolutsioon taotleb Ühendriikide presidendilt, et see alustaks läbirääkimisi N. Liiduga kõigi võõraste sõjajõudude ning poliitilise, administratiivse ja politsei personali väljaviimist Balti riikidest. Nende läbirääkimiste põhjal tuleb ka nõuda kõigi eesti, läti ja leedu rahvusest poliitiliste vangide vabastamist vanglatest, orjalaagritest ja teistest karistusinstitutsioonidest.

Presidendi poolt antud juhtnööride kohaselt peaks Ühendriikide delegatsioon Madriidi konverentsil nõudma, et selle nõupidamise päevakorda võetakse Eesti, Läti ja Leedu praeguse illegaalse okupatsiooni ning Eestilt, Lätilt ja Leedult enesemääramise õiguse ära võtmise küsimuse arutamine.

Suur toetus Rahvuskomiteele

Ühendriikide eestlaskonna suur panus oma keskorganisatsioonile

NEW YORK — New Yorgis 26. ja 27. jaanuaril toimunud Rahvuskomitee aastakoosolekul konstateeriti, et Ühendriikide eestlaskond on andnud oma keskorganisatsioonile majanduslikult erakordselt tugeva toetuse, mis võimaldab mitmesuguste suuremate kavatsuste ja algatuste läbiviimist. Rahvuskomitee rahaline aruanne kinnitati tasakaalus 47.789 dollari suuruses summas.

Peasekretär Ed. Vallasto mainis tegevuskava arutamisel, et eestlaskond on andnud tegutsemiseks rahalisi võimalusi oma panuse suurendamisega.

ja nüüd tuleb käiku rakendada ulatuslikum tegevus uute ideedega, milliseid oodatakse igalt liikmelt.

Tegevuskava võti vastu peatükkide kaupa, samuti võeti vastu eelarve, mis oli tasakaalus 46800 dollarit. Esimehe Juhan Simsoni ettepanekul suurendati **julatusliikmete arvu ühe liikme võra, millega juhatusse läks** kandidaat Gilda Karu.

Minister Cafik Balti Õhtul

Ettevalmistustööd Ottawas jõuavad lõpufaasi

OTTAWA (VE) — Käesoleva aasta Balti Õhtu Ottawas Parlamendimäel, järjekordselt seitsmes, toimub kolmapäeval, 21. veebruaril Confóderation Hallis, lääne blokis. Korraldus- ja ettevalmistustöödega alustati juba oktoobrikuu lõpul, mil toimus esialgne parlamentääride koosolek, kus määrileti õhtu ulatus, vorm ja kõnelejate kandidaadid.

Viimane käenduskomitee koosolek toimus 24. jaanuaril, millest võttis osa kuus senaatorit ja neli alamkoja liiget. Koosolekut juhatasid kaasesimehed senaator P. Yuzyk ja alamkoja liige C. Caccia. Baltlaste vaatekohta ja nende vajadustest põhjalikku arusaamist väljendas innukalt senaator A. Thompson omapoolsete ettepanekute esitamisega.

Teatavasti on senaator A. Thomson Balti Liidu auliige, milleks ta valiti 6. Balti Õhtul möödunud aastal

vastava mälestusdiplomi annetamisega. Kanada pressi kaasatõmbamiseks ja selle väljatoomiseks pakkus oma abi ja kogemusi alamkoja liige Simma Holt kui endine ajakirjanik.

Selle aasta Balti Õhtu peateemaks kujuneb inimõiguste rikkumine N. Liidu poolt ikestatud ja kannatavates maades Eestis, Lätis ja Leedus. Selle tõiga elavaks tõendiks on Lätist väljapääsenud Gunars Rode, kes alles hiljuti lõpetas 15. aastase sunnitöö vangilaagris, G. Rode, alalise elukohaga Rootsis, saabub Kanadasse Balti Õhtu eel oma Põhja-Ameerika loengute pidamise ringereisiks. Sellega avaneb tal võimalus koha peal arutada inimõiguste küsimusi Kanada seadusandliku kogu liikmetega.

Senini väljasaadetud kutsetele on saabunud rohkelt jaatavaid vastuseid nii senaatoritelt kui ka alamkoja liikmetelt.

Kanada valitsuse kabinetist on juba oma tulekust teatanud mitmekultuuri minister N. Cafik.

Ka väliskülaliste poolel on tänavune koosseis hoopis mitmekülgsem. Esmakordselt võtab Balti Õhtust osa Ontario provintsivalitsuse esindaja, kelleks on kultuuriminister Ruben Bäetz. Kohal on ka Ottawa uus linnapea Marion Dewar. Diplomaatilisest korpusest Ottawas on uute osavõtjatena oma tulekust teatanud Briti suursaadik Sir John ja leedi Ford. Varematel Balti Õhtutel oli Briti suursaatkond esindatud olnud sekretäri kaudu.

(Järg lk. 4)

Balti Õhtu käenduskomitee pidas hiljuti Ottawas oma koosolekku. Vasakult komitee liikmed: senaator G. L. Molgat, alamkoja liige Simma Holt (liberaal), alamkoja liige Jake Epp (konservatiiv), EKN-u abiesimees ja Balti Õhtu korraldava komitee esimees Walter Pent, Balti Õhtu käenduskomitee kaas-esimees senaator Paul Yuzyk ja korraldava komitee liige dr. E. Parups (Läti).

Foto: J. Danys

Kaks valitsust Iraanis

TEHERAN — Iraanis on tekkinud nüüd koomiline olukord, kuna riigis on kaks valitsust. Muhameedlaste juht Khomeini moodustas oma valitsuse, mille peaministriks ta nimetas 73-aastase shahhi vastase ja õlieksperdi Mehdi Bazargani. Mõlemad pooled demonstreerisid möödunud teisipäeval oma jõude — legaalne peaminister Baghtiar lasi võitluslennukitel lennata üle Teherani ja Khomeini korraldas suurte rahvahulkade tänavademonstratsioone, mis kulgesid siiski rahulikus õhkkonnas. Khomeini peaminister kinnitas, et ta pooldab Khomeini seisukohta, mille kohaselt Iraan vähendab 60 protsendi ulatuses oma õlieksporti. Baghtiari valitsus esitas parlamendis seaduse eelnõu, mille kohaselt Iraani kardetud poliitiline politsei SAVAK likvideeritakse. Parlament võttis uue seaduse kiiresti vastu. Poliitilised vaatlejad arvavad, et Bakhtiar ja Khomeini „peaminister" taotlevad kompromissi saavutamist.

Põhjala Tütarde lipkonna vanemgaidid „Kullaketrajad" korraldavad

„TACOS" Mexico Restaurant

reedel, 2. märtsil Eesti Maja keskmises saalis. ● Avatud kella 7—11 p.l.

The Ontario Modern Gymnastics Federation & KALEV ESTIENNE korraldusel esinevad

44 MAAILMAKUULSAT JAAPANI VÕIMLEJAT

Neljap., 22. veebr. kell 7.30 p.l. Etobicoke Olympium'is 590 Rathburn Rd. Etobicoke, ja
laup., 24. veebr. kell 7.30 p.l. Ryerson Polytechnical Institute'is 50 Gould St. Toronto

PÄÄSMED SAADAVAL KOHAPEAL

TORONTO EELK JAKOBI KOG.
Redeemeri kirikus,
Bloor W & Indian Rd.
pühap., 18. veebr. kell 5 p.l.

EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS

millele järgneb Hamiltoni E.S. segakoori ja „Helletajate" LUULE- ja LAULUPÕIMIK
Pääsmeks kirikukorjandus

TORONTO EESTI SELTSI

VABARIIGI AASTAPÄEVA BALL

16. veebr. 1979 algusega kell 8 õ. Toronto Eesti Majas, 958 Broadview Ave.

Eeskavalises osas laulab Harry Verder, klaveril Jaak Kivik

Tantsuks mängib ENN KUUSKNE ORKESTER

Pääsmed eelmüügil Eesti Seltsi kohvikus, Eesti Majas ja pr. Linda Saarnilt, tel. 488-5835.
Pääse ühes külmlaua ja kohviga $20.— isikult.

TORONTO EESTI SELTS

EESTI VABARIIGI 61. AASTAPÄEVA

KONTSERT-AKTUS

pühapäeval, 25. veebruaril 1979 algusega kell 3 p.l.
Toronto Ülikooli aulas — Convocation Hall, King College Rd.

PALVE — praost O. Puhm
TERVITUSED eestlastele paguluses ja välisküla listele — E.V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo
AKTUSEKÕNE — EKN esimees Udo Petersoo
LANGENUTE MÄLESTAMINE — kol. August Tomander
TEADUSTAJA — Eneri Taul

KONTSERTOSAS:
T.E. MEESKOOR
T.E. SEGAKOOR
ESTONIA Orkester
INGA-PIA KORJUS — orelisoolo
LIPPUDE VALVE — gaidid ja skaudid

Pääsmed $4.— isikult kavaraamatuga, saadaval kohapeal
Uksed avatud kell 2 p.l.
Koolõpilased, gaidid ja skaudid vormis tasuta

TORONTO EESTI SELTS

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.

Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Hiina moderniseerija USA-s

Hiina peaministri asetäitja Teng Hsiao-pingi äsjane külaskäik Ühendriikidesse meenutab teataval määral N. Liidu diktaatori Nikita Hrushtsovi paljureklaamitud ringsõitu Põhja-Ameerika kontinendil. Välikesekasvuline kuid löögivalmis Teng kujunes Ühendriikide ajakirjanduse veergudel ja avalikkuses sama populaarseks kujuks nagu seda oli omal ajal Hrushtshov kusjuures ajalehed püüavad targu juurde lisada, et Teng on palju taktillisem ja reserveeritum kui seda oli suure ja kontrollimata suuga ülbe Hrushtshov.

Avalikkus on seni saanud väga vähe informatsiooni selle kohta, mida räägiti Valges Majas Tengi ja Ühendriikide presidendi Carteri vahel. Ametlikult mainiti ainult, et Carter ja Teng kirjutasid alla kahe riigi vahelise kokkuleppe kultuuriliste ja tehniliste delegatsioonide vahetamiseks ja vastastikku konsulaatide avamiseks. Kuid pikki tunde kestnud nõupidamistel ei arutatud kahtlemata ainult selliseid pisiküsimusi — käsitamisel ja analüüsimisel olid palju tähtsamad probleemid, esijoones N. Liidu agressiivne välispoliitika, mille pidurdamiseks Hiina organiseerib praegu kogu maailmas jõudusid ja teiseks Ühendriikide majanduslik ja tehnoloogiline abi Hiinale, et aidata teda välja sellest ummikust, millesse ta on sattunud Mao Tse-tungi rumala ja põikpäise poliitika tõttu.

Tengi väljendustest Ühendriikide ajakirjandusele võib järeldada, et Hiina peaministri abi tegi suuri pingutusi Ühendriike N. Liidu vastasesse leeri tõmbamiseks, mis tal aga ilmselt ei õnnestunud. President Carter oma kommentaarides N. Liidu kohta oli väga reserveeritud ja tagasihoidlik, millest võib järeldada, et ameeriklased katsuvad vaatamata Hiinale lähenemisele oma detente poliitikat endiselt jalul hoida ja N. Liiduga koostööd viljeleda. Selles kahepalkses poliitikas väljendub Ühendriikide hirm ja kartus N. Liidu ees ning Washington katsub kõigiti vältida selliseid poliitilisi sammusid, mis võiksid mõjuda häirivalt Kremlis. Eriti kardetakse SALT II kokkuleppe pärast, kuna väljavihastatud venelased võivad jätta selle kokkuleppe alla kirjutamata, mis oleks Ühendriikide välispoliitikale suureks tagasilöögiks. Poliitikud, kes kardavad N. Liidu kättemaksuaktsiooni unustavad sealjuures, et N. Liidule on SALT'i kokkulepet sama tungivalt vaja kui Ühendriikidele ning sellest tulenevalt ei oleks põhjust alati väriseda kui Kremli poliitbüroole midagi ei meeldi.

Hiina majandusliku abi taotlused on hiiglaslike dimensioonidega ning Ühendriikides ringi sõites avanes Teng'ile kuivõrd mahajäänud maa on Hiina tehnoloogiliselt võrreldes Ühendriikidega. Hiina põllumajanduse tehnoloogia on niivõrd ajast ja arust, et umbes 75 protsenti Hiina 900 miljonist elanikust peab elama põllumajandussaaduste produtseerimiseks maal. Praegusest ummikust välja pääsemiseks tahab Hiina Jaapanist ja läänemaailmast tehnoloogiat ja masinaid, kusjuures tekib aga omakorda probleem, millega kõigi nende tellimiste eest maksta. Hiina soovid masinate ja tehnoloogia näol tõusevad rahasse ümber arvestatult umbes 70 miljardi dollarile ning sealjuures oli Hiina väliskaubanduse kogusumma möödunud aastal ainult 20 miljardi dollarit. Hiina üheks suureks lootuseks on tasuda välisriikidele ostude eest õliga, kuid praegu ei ole veel selge kui suured on Hiina õlivarud ja kui palju ta on võimeline oma produktsioonist eksporteerima kui tööstuse ülesehitamisega seoses ta oma vajadused õli järele suurenevad.

Koostöö Hiinaga on andnud Ühendriikidele kahtlemata erakordsed võimalused välispoliitiliseks manööverdamiseks ja N. Liidu agressiivsele pealetungipoliitikale vastuabinõude organiseerimiseks. Kuigi Hiina on diktaatorlik riik, kus inimõigused midagi ei maksa, pigistavad ameeriklased Hiina poole pilku tõstes realpoliitika huvides oma silmad kinni. The koostöö Hiinaga on seda vajalikum, et N. Liidu pidurdamine nõuab kahtlemata mõningatel juhtudel ka sõdurite rakendamist ja võitlust, millest ameeriklased pärast Vietnami fiaskot palju kuulda ei taha.

On omaette küsimuseks, kuidas ameeriklased oma Hiina kaarte välja mängivad. Praegu tundub, et Carter ja tema nõuandjad on venelaste hirmul hiinlastega koostöö loomisel väga ettevaatlikud ja balansseerivad kahe kommunistliku hiiglase vahele tõmmatud köieli köietantsijatena. Kuid sealjuures ei saa unustada, et sellise suure mängu juures avaneb palju võimalusi ja ootamatusi, mis loovad täiesti uue pildi ja uued perspektiivid. Ja lõppude-lõpuks — ka venelastel on oma „Hiina kaart", kuna nad võivad Hiinaga alati ära leppida kui see vajalikuks osutub ja alustada kontsentreeritud ühiseid rünnakuid läänemaailma ja nende mõjupiirkondade vastu.

K. A.

Hanno Kompus'e
„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."
Hind $11.—, saatekulu 85 c.
Müügil „Vaba Eestlase" talituses

„Ära karda, Leonid, see on mu uus lemmikloom."

Odav „Lada" vallutab läänemaailma turgusid

Kuidas venelased teevad itaallaste poolt ehitatud autovabriku toodetega läänes dumpingut

Itaalia autofirma „Fiat" ehitas Nõukogude Liidule moodsa autovabriku, produktsioonivõimega kuni 600.000 Fiat tüüpi autot aastas. Vabrik valmis seitse aastat tagasi ja on alles nüüd, arvestades nõukogude olukorraga, jõudnud peagu täiskapatsiteedini.

Vabrik ehitati Volgograd ja pidi kokkuleppe kohaselt hakkama rahuldama väikeautodega N. Liidu siseturu tarvidusi.

Nagu pilkena Fiati erafirmale, nimetati Volgograd pärast vabriku valmimist ümber Togliattigradiks, Itaalia kommunistliku partei surnud juhi nime järele ja

ka üsna varsti hakkasid venelased oma autosid eksporteerima ning konkureerima Fiati endaga välisturgudel.

Fiati nõukogude versiooniks on „Lada", mis ilmus esmakordselt Põhja-Ameerikas müügile Kanadas, Lõuna-Ontarios, kuhu venelased olid sobitanud endale müügikeskused, peaesindusega Ajaxis, Torontost 30 miili idapool asuvas linnakeses.

1978. aastal importeeriti 70 000 Ladat ja 1979. aastaks on Moskvale tellimised sisse antud juba 7500 autole. Kanada esindus ja Moskva vahel sõlmitud viie aastalise lepingu koguväärtuseks on 100 miljonit dollarit.

Lada hinnaks Toronto on 3596.00, mis on umbes uhat dollarit madalam kõige olavamast Jaapani väikeautost.

Lada ostmiseks jätkub kekmisel ameeriklasel nelja kuu palgast.

Dollari ja rubla kursi vahekorra määrab N. Liit vastavalt oma suvale ja selle kohaselt on ühe rubla väärtuseks 1.25 dollarit. Vastavalt võiks Lada auto Venemaal kõige rohkem maksta ($3596 : 1.25) 2880 rubla. Kui aga siinsest müügihinnast maha arvata tolli ja transpordi kulud ning siinsed hulgi- ja üksikmüügi kasumid, peaks Lada hinnaks N. Liidus olema mitte üle 2200 rubla. Isegi see hind oleks nõukogude töölisele liiga kõrge, kuna see moodustaks tema peagu kahe aastase töötasu.

Fiati Kanada osakonna direktori Umberto Gabbi andmetel on Lada hinnaks. N. Liidus üle 8000 dollari.

Eelpool mainitud kursi alusel vastaks see 6400 rublale. Seda kinnitavad ka sealt otseselt saadud andmed.

Nõukogude kodanikul võtaks Fiati-Lada omandamine nelja aastalist pingsat tööd, kui ta saaks seda teha ilma söömata ja joomata ja ei tuleks tasuda üüri ega transpordi kulusid ega vajaks uut rõivastust. Aga vähe sellest, tal tuleb mitmeid kuid ja isegi aastaid järjekorras oodata.

Pole kahtlust, et eksporditava auto välisturu hind on dollarite meelitamiseks lastud kunstlikult madalaks või autode siseturu hind on ekspordi võimaldamiseks kruvitud ebatavaliselt kõrgele.

Ükskõik millisest seisukohast küsimusele lähenetakse, on ilmselt selge, et tegemist on sihiliku „dumpinguga", s.o. oma saaduste turustamisega välismaal odavama hinnaga kui selle produktsiooni või koduturu hind.

Kõigis N. Liidu väliskaubanduslikes tehinguis käib läbi ekspluateerimise joon, mille ohvriks on kas N. Liidu proletaarlane või välismaa tööline.

Fiat, mis autovabriku ehitamisega Volgograd teenis ainult 65 miljonit dollarit, hakkab nüüd välisturu vähenemisega lõikama oma ahnuse ja pimeduse vilja. Kes aga veel kannatavad on Itaalia ja ka Ameerika autovabrikute töölised, kel tuleb ebaausa võistluse ja röövkaubanduslike tehingute tõttu arvestada töötaolekuga. Neil on aga võimalus oma huvide kaitsemiseks mitmesuguseid sammusid ette võtta.

N. Liidu tööliskond on aga regimenteeritud mass, keda manipuleerib kompartei ja selletõttu ei ole sel võimalik oma olukorra parandamiseks midagi ette võtta.

Kehva kvaliteedi tõttu on N. Liidu eksport Kanadasse olnud võrdlemisi väikene, kuid see ei ole takistanud N. Liidul Kanadasse saatmast sadu kaubanduse „eksperte" ja tehnikuid. Kaubanduslike sidemete sõlmimise kõrval tuleb neil täita muid ja N. Liidule tähtsamaid ülesandeid. Enamus esindajaist on saanud KGB ettevalmistuse ja need teadmised leiavad kasutamist sõjalise, tööstusliku ja tehnoloogilise spionaazhi teostamisel, propaganda levitamisel ja terroristlike organisatsioonide toetamisel.

Selle tõttu on kahtlane, kas autole müügist või mõnest muust kaubanduslikust tehingust laekunud dollarid üldse maalt lahkuvad.

Varustatuna kaubandusliku esinduse viisadega on neil KGB agentidel piiramata liikumisvabadus kogu Kanada ulatuses.

Neid asjaolusid ei ole veel keegi uurinud. Samuti on veel selgitamata teiste toodete „dumpingu" ulatus. Poliitilise tegevuse ja spionaazhi selgitamine jääb muidugi vastavate Kanada organite ülesandeks. „Dumping" annab aga kuldse võimaluse välisvõitluse laiendamiseks majanduslikule pinnale. Vabadusvõitluse organid on senini rahuldunud esitatud probleemide jälgimisega. Nüüd on juba konkreetseid fakte millele rajada vajalikke aktsioone.

Küsimuse osaval serveerimisel ei tohiks olla raskusi majandusliku toetuse ja ka mitmesuguse muu abi saamiseks asjast huvitatud ja riivatud autotööstuse ametiühingutelt ja tööstustelt.

Siin esineb võimalus võita võimsaid liitlasi.

„Holocaust" Lääne-Saksamaal

BONN — Lääne-Saksamaa televisiooni saatejaamad andsid edasi Ühendriikides vändatud filmi „Holocaust", milles kujutatakse juutide rasket saatust natside rezhiimi ajal. Kuna sel puhul oli karta meeleavaldusi ja demonstratsioone siis võeti saadete edasiandmise ajal nelja päeva jooksul juutide asutused ja institutsioonid tugeva politseikaitse alla.

Lääne-Saksamaal mainitakse, et „Holocausti" loomisel oli üheks peamiseks põhjuseks terav konkurents Ühendriikide suuremate televisioonisaatejaamade vahel. Kuna ABC saavutas suure menu neegrite saatust käsitavad filmiga „Roots", siis lootis temaga konkureeriv NBC saavutada sama suure edu juutide tragöödiat kujutava filmiga „Holocaust". NBC kalkulatsioon oli realistlik, kuna suure reklaami tulemusena vaatas seda filmi ainuüksi Ühendriikides 120 miljonit inimest, kelledele liitus sadu miljoneid vaatajaid teistest riikidest. Saksa saatejaamad mainivad, et sel juhul ei jäänud neil teist valikut kui „Holocausti" näidata, kuna vastasel korral oleks hakatud sakslasi süüdistama, et nad püüavad natsi-perioodi varjata ja maha salata. Saksa kriitikud mainivad siiski avameelselt, et film vaikib Saksamaal natside võimule tulekul valitsenud ühiskondlikest, majanduslikest ja poliitilistest probleemidest, mis soodustasid Hitleri võimule tulekut ja juudivastast kampaaniat.

Eestlane USA töörügemendi ülemaks

BONN — USA armee juures Lääne-Saksamaal töötab Labour Service rügemendiülemana eesti ohvitser Olaf Bagger, olles USA armees koloneli aukraadis. Temale allub töörügemendis tuhat meest, nende seas ka paarkümmend eestlast, enamikus ohvitseride või erialaspetside kohtadel. Olaf Baggeri nimi on seotud varem USA armee juures tegutsenud eesti pioneerkompaniiga, mis tegutses sõja lõpust peale kuni 1964-nda aastani tema juhtimisel.

Eesti pioneeride kompaniist käis 16 tegevusaasta jooksul läbi 1000 eesti meest, kes meenutavad oma ülemust, kes 24. jaanuaril astus üle 50-nda eluaasta läve kui eeskujuliku juhtimisvõimega, tolerantset ja kollegiaalset ülemust, kel on alati olnud tihe side ka eesti ühiskonnaga. Ta on noortetöös skautmaster ja on kuulunud ka Saksamaa eestlaste esinduskokku.

Erilise tänutundega meenutavad Olaf Baggerit paljud eesti sõjavigastatud, kellele ta pioneerkompaniis võimaldas jõukohaseid ülesandeid ja sellega ka sissetulekuid. Eesti pioneerkompanii koosseisus töötasid alati 20—30 sõjavigastatut.

Pioneerkompanii ülemal on võimalusi abistada ka noortetegevust laenutades armee varudest eesti skautidele ja gaididele telke, välikööke, veokeid jm. vajalikku.

Kommentaarid

Iraani tabanud kriisiolukord on toonud ajaloo tagatubadest välja ka sellise mehe nagu Ühendriikide endine välisminister Henry Kissinger, kes on ajakirja „Time" kaudu jaganud oma õpetusi läänemaailma praegustele poliitilistele juhtidele ja nende nõuandjatele. Kissingeri intervjuust käivad punase niidina läbi kaks põhijoont — demokraatlikud tööstusriigid peaksid üksmeelselt välja töötama globaalse strateegia võimalike tagasilöökide ja ohtude vastu võitlemiseks mis võivad saatuslikuks kujuneda, ning teiseks peaks Ühendriikide president Carter N. Liidule selgeks tegema, et detente poliitika all tuleb mõista üldist rahvusvahelist koostöötahtelist hoiakut ja kui Moskva seda poliitikat ka edaspidi süstemaatiliselt kasutab geograafilise tasakaalu kummutamiseks, siis toob see paratamatult kaasa suuri hädaohte ja kokkupõrkevõimalusi suurvõimude vahel.

Kissinger väitis, et kui läänerikidel ei õnnestu oma hoiatustega sundida N. Liitu loobuma oma agressiivsetest sammudest, siis peavad lääneriigid sellistele ekspansiooniplaanidele vastu astuma, isegi sel juhul kui venelased oma plaane varjatul kujul rakendavad. Näitena tõi Kissinger siin streigid Iraani õliväljadel, mis tema arvates on kindlasti tingitud sellest, et N. Liit toetab kogu maailmas radikaalseid liikumisi, mis on nüüd lõpuks jõudnud ka Iraani.

Kissingeri juttu on mõnus kuulda, eriti kui need hoiatused tulevad mehe suust, kes kogu maailmale selle kuuma supi keetmisel on ise üks suuremaid kaassüüdlasi. Meie ei saa unustada, et Kissinger koos Ühendriikide endise presidendi Nixoniga on detente poliitika autorid ja meil on põhjust praeguste Kissingeri õpetussõnade puhul küsida, kus oli Kissinger oma tarkusega siis kui N. Liit toetas oma majandusliku abiga ja relvasaadetistega Põhja-Vietnami rünnakuaktsioone Lõuna-Vietnami vastu. Kui Kissinger oleks juba sel ajal Moskvale selgeks teinud, et detente poliitika ei ole mõeldud Venemaa maailmavallutamise plaanide toetamiseks, siis oleks kindlasti palju pahandusi tulemata jäänud, mida nüüd teised riigimehed peavad lahendama ja likvideerima, samal ajal kui Kissinger kõrvaltvaataja osas peab vajalikuks jagada oma tarkusi ja õpetusi.

*

Kuidas on lood päikeseenergiaga, millest viimasel ajal palju on räägitud ja millele ajalehtede ja eriajakirjade veergudel erilist tähelepanu on omistatud? Kas on loota, et päikese energia lahendab juba lähemal ajal maailma ähvardava õlikriisi või peab kogu läänemaailm pinevil värisedes ootama õlirikka Iraani saatuse kujunemist?

Kurb küll — kuid väljavaated päikese energiaga ei ole eksperti-de arvates eriti roosilised. Sellele otsusele on jõudnud American Physical Society, kes Valge Maja ülesandel uuris 14 kuu jooksul päikeseenergia probleeme ja tuleviku-väljavaateid. Uurijad mainivad, et pikemas perspektiivis on võimalused päikeseenergia kasutamisele võtmiseks võrdlemisi head, kuid lähemas tulevikus on need väga piiratud, isegi minimaalsed.

Nii arvestavad eksperdid, et selleks kulub 30—50 aastat enne kui päikeseenergiaga suudetakse rahuldada 10 protsenti Ühendriikide elektrienergia vajadustest. Samuti jõuti otsusele, et päikesenergia probleemide lahendamise alal on uurimistööd alles lapsekingades ning praegused eksperimendid ei võimalda päikeseenergia tööstuse rajamist. Vähemalt kümme aastat kulub vastavateks uurimusteks, kinnitavad asjatundjad.

American Physical Society analüüsiga ei ole siiski kõik asjatundjad ühel arvamisel. Ühendriikide energiaministeeriumi päikeseenergia uurimise osakonna juhataja dr. J. Richard Burke näiteks peab vajalikuks kinnitada, et päikeseenergia annab Ühendriikide energiavajaduste rahuldamisel märgatava

(Järg lhk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

10. ja 11. veebr. dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

17. ja 18. veebr. dr. T. Kuutan, tel. 751-6141.

Austraalia täiendus-koolide suvelaager

Sydney Eesti Seltsi Täienduskool korraldas detsembri lõpul suvelaagri „Sõrve", kuhu nitmelt poolt Austraaliast eesti noori kokku tuli. Adelaidest oli neid 11, Brisbane'ist Melbourne'ist ja Canberrast 3, Appin'ist ja Albury'st 1, kuid korraldav linn andis ülejäänud 51, nii et kokku oli noori koos 76, lisaks 14 täiskasvanut ja 24 juhti. Laagrijuhiks oli dr. Rein Simmul ja laagri-auvanemaks Ingomar Netliv.

Kuna laager toimus just vahetult enne 14. Eesti Päevi, siis laagri tegevus ja eelolevate pidustuste harjutused toimusid käsikäes.

Seitsmepäevane laager kippus rohke tegevuse juures jääma lühikeseks. Loodi uusi sõprussidemeid ja uuendati vanu laste vahel, kes muidu kõik eesti rahvuslikust tegevusest osa ei võta. Päevane tegevus koosnes ujumisest ja sportlikest mängudest, süstasõidust ja sõude-võistlusist. Sellise tegevuse kõrval tegutsesid valikgrupid foto, tennise, joonistamise, käsitöö, isegi putukate korjamise alal. Õhtune tegevus aga oli enmasti lõkke ümber või mingi omapärane tantsuõhtu. Sel aastal kujunes „Tants läbi aegade" üheks paremaks õhtuks laagris, kus väikesed poisid olid end austraalia pärismaalasteks võõbanud ja väikesed tüdrukud havai riietuses huulat tantsisid, suuremad aga tantsisid balleti ja moodsaid tante.

Laagri sisse kuulus ka looduses veedetav jõulupuu kuhu jõuluvanagi tuli oma kinkide ja maiustustega. Oma lõpusõnas I. Netliv rõhutas sellise eesti noorte laagri vajadust ja tänas juhte tehtud töö eest.

Hiiu-Lääne kokkutulek

STOKHOLM (EPL) — Hiidlaste ja läänlaste grupp on kõige truum maakondlike traditsioonide hoidja ja usinaim kokkutuleja. Nende käes on ka kokkutulekute rekord — seekord toimus 18-es hiidlaste-läänlaste õhtu Stokholmi Eesti Majas. Nagu alati rohkete tulejatega nii saarelt kui kuivalt maalt.

Korraldava toimkonna esimees Annus Estra ütles avasõnad, muusikalisi vahepalasid pakkusid metsosopran Koidu Ventser ja pianist Helga Andreae. Ettenähtud aulaänlase Jussi Romoti esinemine jäi ära, kuna aulaänlane oli kukkunud, õlaluu murdnud ja haiglasse sattunud. Kõigil oli kahju ja Jussile lähetati tervitusi.

Naabrjuttudega ja jalakeerutussega veedeti mitu tundi söögi- ja kohvilaudade juures.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3V7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

panuse juba 1990. aastal ning aastal 2000 ulatub päikeseenergia produktsioon juba 20 protsendile Ühendriikide energia kogutarvidusest.

Kuid isegi aasta 2000 on veel väga kaugel ja küsimus seisab selles, kuidas vahepeal sooja tuba saada ja vabrikuid käima panna. Iraani konservatiivsete muhameedlaste juht Khomeini on selleks ajaks tõenäoliselt siit maakeralt lahkunud kuid kahtlemata on ta oma jäljed järele jätnud, mis võivad juhtida põhjast tulevad vallutajad Iraani rikkalike õliallikate juurde.

AMI

Huvitavad ettekanded ja demonstratsioonid

Rikkaliku kavaga Eesti Muusikakonverentsi teine päev Torontos

Pühapäeva hommikul juba kell 9 algas muusikakonverentsi teine päev Kuningliku Konservatooriumi saalis. Selle avas vaimuliku meditatsiooniga praost O. Puhm. kes ütles, et me vajame inspiratsiooni oma elus, et me suudaksime tungida sügavamale ja kaugemale. Peame olema nägijad, sest Issand võitles risti kandes ja see võitlus kestab tänaseni. Pöördudes koori poole ta ütles, et teil on suur võimalus oma südamed vabaks laulda, aga oma lootustes ka kodumaa.

Järgneva õppedemonstratsioonide tsükli avas C. Kipper, kus ta koos Peetri koguduse kooriga „Cantate Domino" selgitas oma koorilaulus „Gloria" esinevaid vormiuuendusi. Ta küsis siiski alul, et mida me koorilaulus moodsaks peame ja kuidas seda lahendada. Tänapäeva muusika on saanud moodsamaks kui oli 19. sajandil rütmikaks muutumisega. Ka on mõndagi aktsepteeritud meloodia osas. Rääkides oma laulust ütles ta, et see ei olegi eriti moodne, on juba ajast ehk maha jäänud, kasutades liiga tuntud ja tuttavaid värve.

Kuid selles on siiski natuke värve, mis tunduvad huvitavad.

Ta arvas, et moodsat laulu peab tegema nii, et lauljad saaksid kätte kergesti oma osa. Ta selgitas oma töös olevaid mõistelisi uuendusi, hääletüüpide kujundust ja natuke ebatavalist rütmi; laulus leiduvat polüfoonilist osa, dissonantse, mis panid mõne koorilikme alul võpatama ja sisu kooskõlastatust muusikaga. Koor demonstreeris Maaja Duesberg-Roosi orelisaatel üksikuid osi, kuni lõpuks esitas tervena selle jõulutundelise koorilaulu.

I Eesti Muusikakonverentsi administratsiooni poolt oli üheks suuremaks tööks osavõtjate registreerimine, informatsiooni ja mitmesuguse materjali jagamine. Pildil (vasakult) Karin Kattai, üldkoordinaator Reet Marten-Sehr, registratsiooni osakonna juhataja Heljo Randlepp ja finantsilise külje korraldaja Jüri Arusoo. Tagaplaanil muusikakonverentsiks Uno Ramatu poolt valmistatud plakat.

Foto: Vaba Eestlane

Helitöö dikteerib saate

Järgmiseks oli Asta Ballstadti ettekanne koori saatmisest. Ta ütles, et selleks on mitu viisi ja oleneb mida helilooja tahab näha. Klaver on koori saatjana populaarsemaks instrumendiks.

Kui helilooja on oma töö täiendanud saatega, siis see on otseses ühenduses teose iseloomuga, teenides rütmi ja mõningaid efekte; igal juhul saade väga harva duplikeerib koori meloodiat,

saate positsioon on nagu üks liige ansamblis. Helitöö ise dikteerib, mil saade peab tagasi tõmbuma. Vahemängud toovad saadet esile või ettevalmistavad ette järgnevale osale. Ta analüüsis kolm kooripala, alates äsja tuntuks saanud C. Kipperi „Gloria'ga", kus üks takt on eelmänguks, millise nelja löögiga iga hääl saab oma hääle kätte väljaarvatud sopran, kes selle harjutusel on juba kätte saanud. Saate hooleks on ka mõnele osale meeleolu ettevalmistamine. Ta vaatles veel S. Purre „Sirel" laulu, kus räägitakse lillest ja seda õrnust tuleb ka saates väljendada, millega saade on oluline laulu mõtte avamiseks. Kolmandana analüüsis ta R. Toi „Ela Eesti", kus eelmäng algab kõlarikaste akordidega. See eelmäng on haruldane sellepoolest, et see sisaldab kõik, mis järgneb laulus. Toi laul nõuab saatjalt head tehnikat. Vihjates ansamblimõistele, tähendab see täpsust algamisel ja lõpetamisel ning tasakaalus. Saatja elagu sellesse aegsasti sisse koos koori harjutustega.

Tuleb jälgida, et ei lämmataks koori ega jääks teisel juhul ise koori alla, kuid saade oleneb koori iseloomust ja saali akustikast.

Tähtsamaiks ansambliliikmeks on koorijuht, kes on vahendajaks koori ja saatja vahel. Enne esinemist tuleb kokkuleppida saates. Saatmine pole mitte lihtne, see on tõeline kunst ja hea saatja on tõeline kunstnik.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord (Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Kahe muusikapala analüüs

Kolmandaks M. Duesberg-Roos tutvustas oma ema Helen Tobias-Duesbergi „Requeim'i". Ta rääkis lühidalt ema muusikalist tagapõhja, keda ei tahetud Berliini ülikooli vastu võtta kompositsiooni õppima, kuna noored tütarlapsed ei õppivat kunagi komponeerima, kuna nad polevat loogilised. Alles pärast oma varem valminud viiulisonaadi esitamist ta võeti vastu, kuna see oli olnud struktuuri poolest loogiline. Selle loogilise struktuuri on ta säilitanud. Talle on eriti südamelähedane Piibli tekst. „Requeim" on kirjutatud paari kuu jooksul. „Lacrimosa" osa on nagu nutt ja saade peab olema nagu pisarad voolaksid. Selle esitas Anne Niitme-Tamm. Teises katkes on kõnelus Jeesusega.

„Lootuse" koor, kus oli täiendus konservatooriumi õpilasist, näitas kirjedatavaid osi, polüfoonilist struktuuri, harmoonilist minoorset tunnet ja teisi vormiiseärasusi, mis nõuab koorilt väga suurt paindlikkust.

Fuugavormis on rütmiliselt ülesehitatud „Küreleisson". M. Duesberg-Roosi erakordne temperemendikus koori juhtimisel, aga oma ema heliloomingu sügav tundmine, mõtestas selle helitöö kuulajaskonnale.

Neljandaks ettekandeks oli Kristi Alliku tutvustav ülevaade tema loodud kantaadist koorile ja kammerorkestrile „Laena mulle kannelt, Vanemuine". Ta andis seletust loodud helitöö kohta ja püüdis imiteerida mõnede pillide kõla, seletades ettenähtud orkestri koosseisu. See oleks 15-e instrumendiga, millest on välja jäetud oboe. Kuid ta kasutab lõõtspilli ja tahtis koosseius võtta ka torupilli ning kandle, kuid leidis, et kannel on elektroniseerimisega ära rikutud ja tavaliselt kandlel on liiga nõrk heli. Kõne all oleva kantaadi pikkus on veerand tundi. See on kaheosaline, esimene atonaalne, teine rütmiline, mis tuleb esitamisele koori ja orkestriga.

Tal on tahtmine seda tõlkida ka inglise keelde, kuid arvas, et eriilist häda pole ka eesti keelega, kuna see on foneetiline. Seni seda helitööd pole veel ette kantud.

Töödemonstratsioonilistele ettekannetele järgnes naabruses asuvas hotellis hommikusöök, kus „Estonia" orkestri esimees H. Kasenurm andis lühema ülevaate orkestri juhi Uno Kooki elust tema 60-aastaseks saamise puhul ja sünnipäevalapsele kinnitati rinda lillekaunistis.

Pühapäeva lõuna ajal toimus Toronto Kuningliku Konservatooriumi saalis kolm huvitavat loengut ja üks diskussiooniettekanne. Prof. John Beckwith esines ingliskeelse ettekandega teemal „New Music and Udo Kasemets". Referent oli Udo Kasemetsa loomingu-

(Järg lk. 7)

ga lähemalt tutvunenud ja andis selle kohta huvitava ülevaate, kirjeldades kuidas helilooja oma loometööd teeb omapärase süsteemi järele ja väliseid effekte rakendades.

Vastavate muusikaliste demonstratsioonidega esines Lynn West Trio, mille koosseisu kuulusid naislaulja, flötist ja kitarrimängija.

Ühtlasi esitati ekraanil selle muusika loomise selgitamiseks skeeme. Pärast ettekannet toimus lühiajaline vestlus prof J. Beckwith'i, dr. R. Toi ja dr. T. Virkhausi vahel moodsa muusika üle. Prof. Beckwith nentis, et viimasel ajal on siiski märgata helilooiate suuremat huvi konventsionaalse muusika vastu.

Orginaalne süsteem muusika õpetamiseks

Väga huvitava ettekandega muusika õpetamisest lastele esines lydia Pals Edmontonist, kes on ise muusikaõpetaja ning selle alaga põhjalikult tuttav. Referent mainis, et kõigi teiste alade õpetamisel lastele on viimasele ajal palju tehtud ning psühholoogid ja teised asjatundjad on välja töötanud uusi õppesüsteeme. Muusikaõpetuse alal on jäädud siiski vanade õppemeetodite juurde, kuigi ka siin oleks vaja uuendusi läbi viia, sest vastasel korral lapsed hakkavad vihkama muusikatunde. Lydia Pals esitaski uusi mõtteid ja võtteid, mis tema muusikapedagoogina välja on arendanud. Kuigi ta süsteem pole veel üksikasjaliselt välja kristalliseerunud, on seal siiski tarvitusele võetud võtteid, mis rõõmustavad lapsi musitseerimisel.

Referent kinnitas, et tema põhimõtte kohaselt tuleb lastel õppida muusikat, mis on nende ümber praegu ning õppimiseks tuleb kasutada kõiki neid tegureid, mis on lastele juba tuttavad nagu värvid, puud jne. ning viia need seosesse muusikaga.

Lydia Pals esitas oma õppemeetodi kohta näiteid klavereil, mida täiendasid valguspildid.

Dr. Taavo Virkhaus koduradadel

Kolmanda loengu pidi kava kohaselt pidama dr. R. Toi eesti rahvamuusikast, kuid ta loobus oma loengust dr. T. Virkhausi kasuks, kes pidi kiirelt ära sõitma ning esitas R. Toi loengu asemel oma ettekande. Dr. Virkhausi loeng oli väga huvitav, kuna see käsitas tema küllaskäiku möödunud aastal okupeeritud Eestisse. kus ta juhatas Tallinnas Estonia sümfooniaorkestrit, mis kandis ette ka tema sümfoonia.

T. Virkhaus mainis, et tema sõit Eestisse toimus Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu vahendusel ning talle

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET-OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Teatame, et alates 1. veebruarist oleme asunud uutesse ajakohastesse ruumidesse 2259 Bloor Street West (Runnymede'ist läände).

DR. M. TRUUVERT, lastehambaravi eriarst
DR. A. L. PELTONIEMI, lastehambaravi eriarst
DR. P. TRUUVERT, hambaarst

Avaramate ruumide tõttu on meil jälle võimalik uusi patsiente vastu võtta.

TELEFON 766-1391, 766-5623

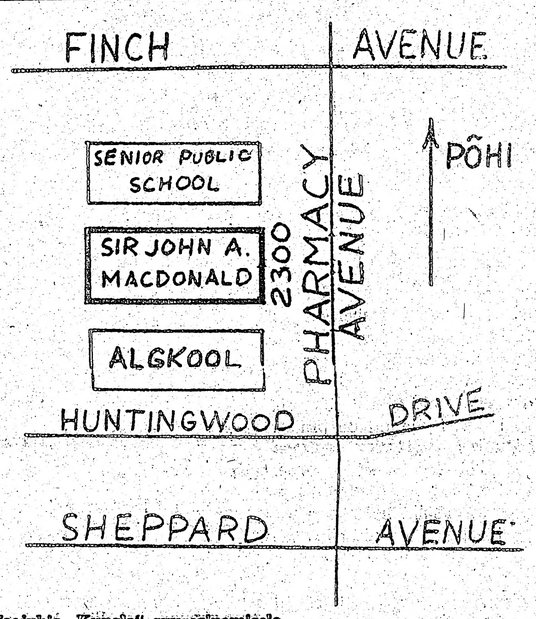

Teejuhis „Kuningla" suuresinemisele.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69.—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." .....
..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata alnult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimisruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5

Telefon 924-1468

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal)

221-1159

R. S. KANE

Funeral Directors

WILLOWDALE ONTARIO

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunsthäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Minister Cafik...

(Algus lk. 1)

Pinnasondeerimised toimuvad veel uue kindralkuberneri Ed Schreyeri sekretäriaadis. Uue ametkoha tõttu on tema tegevuskalender väga koormatud ning tema osavõtt Balti Õhtust pole veel täiesti kindel. Samuti on praegu selgitamisel kavatsetav päevane visiit kindralkuberneri juurde. Õhtust võtavad osa Eesti, Läti ja Leedu aukonsulid koos rahvusgruppide keskorganisatsioonide esimeestega ning delegatsioonide liikmetega.

Esmakordselt võtavad Balti Õhtust osa veel USA eestlaskonna esindajad, kelleks on Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees J. Simonson ja majandusjuht Harry Must, mis on kahe maa eesti keskorganisatsioonide vahelise siira koostöö tundemärgiks ja demonstratsiooniks.

Ettekannete osas esineb õhtul huvitava programmiga eestlaste poolt bariton Avo Kittask Jaak Kiviku klaverisaatel.

Tuleks alla kriipsutada, et mõlemad on valitud EKN-u liikmed. Lätlaste poolt esinevad noored kandlemängijad ja leedulaste poolt tütarlaste lauluansambel.

Ettevalmistava ja korraldava komitee selle aastaseks koordineerijaks ja juhiks on EKN-u abiesimees Ottawas Walter Pent, kellele lätlaste osas on abiks dr. E. Parups ja leedu poolseks abiks J. Danys koos oma keskorganisatsioonide esindajatega.

Teisipäeval, 20. jaan. kell 8 õhtul tervitatakse Kanada Senatis Balti aukonsuleid.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Piiskop K. Raudsepp jutlustab Eesti Kodus

Piiskop Karl Raudsepp jutlustab Torontos Eesti Kodus pühapäeval, 11. veebruaril toimuval jumalateenistusel, mis algab kell 2 p.l. Jumalateenistusel teenib praostkonna kohaliku kuulutuspunkti hoolaja õp. E. Pähn ning teenistust kaunistab Eesti Kodu segakoor K. Karuksi juhatusel.

Kinkige sünnipäevaks „VABA EESTLANE"

Ly Parma reisikiri

Uut ja huvitavat Lõuna-Ameerika randadelt

I

Ei ole kuigi kaua tagasi, kui üha enam ja enam hooguvõtnud suveihkajate laine talvisest Põhja-Ameerikast asus avastama uusi suvituskohti Lõuna-Ameerika mererandadelt. Avastada polnud seal õigupoolest midagi, kohapealseile olid nad ammugi tuntud, oli vaid vaja teha need rannad kättesaadavaks ja peatumistingimused ameeriklaste elustandardile kohaseks. Sellest siis see uudsus ja rännusuund Kolumbiasse, Lõuna-Ameerika põhjarannikule, ekvaatorilähedasisse Kariibimere suvituskohtadesse, mis asuvad üleni troopilises kliimavaldkonnas.

Vihmasesoon kestab seal maist septembrini, ent Põhja-Ameerika talveperioodil lõõmab Kolumbias kuum päike, mida alalised tuulehood mugavaks muuta aitavad.

Puhkepäevad Kolumbias on lõppenud. Eestlaste grupp Barranquilla lennujaamas lahkumise eel. Vasakult: F. Krabi, pr. H. Raiend, V. Raiend, pr. A. Palu, S. Palu.

Kuumusest hõõguvad bussid

Lennuk maandub Barranquilla tillukeses ja mugavusteta lennujaamas, kust vastusaadetud bussid suvitajad otsemaid edasi toimetavad ida või lääne suunas kahte tuntumasse suvituskohta. Need on lausa kuumusest hõõguvad sõidukid, mis alles sõidu ajal tuuletõmbest veidi jahedamaks muutuvad, kuna õhujahutusega bussid selles maailmaosas on alles liiga suur luksus.

Bussisõit kestab üle 1½ tunni ja viib meid 95 km ida suunas Santa Marta linna lähistele mereäärsesse hotelli, mille ehitamist on alustatud alles kolme aasta eest ja osa hooneid on just äsja valminud. Hotell on koloniaalkülale sarnalevas stiilis ja huvitavalt siseõuede ümber paigutatud hoonestikuga, täieliku õhujahutuse ja muude mugavustega. Rand on pikalt kasutamata, ja pakub häid jalutamisvõimalusi, reklaamitud „kristallselge vesi ja vaige liiv" on küll vaid muinasjutt, sest liiv on hoopis hallkas ja jätab määrdunud mulje, ookordsed alalised tuuled aga, mis kohati otse tormiks paisudes mere lausa keema panid, näitasid lainetavat vett otse läbipaistmatult sogasena. Rannaäärne lendliiv peksis jalutajaid kibedate teradena vastu vähegi paljast ihu ja tegi meressuplemise ebamugavaks.

Elu basseini ümber

Suur osa suvitajaist näis eelistavat magedavee ujumisbasseini, kuigi seegi päeva peale tuuletoodud rämpsust üsna kirjuks muutus. Igaks hommikuks ta siiski korralikult puhastatakse, sest basseiniümbrus on ju suvitaja paradiis: siin päevitatakse ja loetakse, juuakse ja süüakse ning igal õhtul kutsub orkester tantsuhimulisi kohale. Hotelli restoranidel pole pooltki seda võlu.

Ühel õhtul annab grupp Kolumbia üliõpilasi-rahvatantsijaid etenduse kohapealseist rahvatantsudest. Saatemuusika on eriliselt monotoonse muusikaga orkestrilt (peamiselt trummid ja vile) ning tantsud ohtrasti pantomiimilised ja sisuseletustega, rahvarõivad erilaadsed, paigutiselt väga värviröõmsad ja huvitavad. Etendus on heategevaks otstarbeks ja tantsijad annetavad kogu oma esinemistasu ühe lastehaigla ehitamiseks.

Kolumbiale kuuluv Kariibimere osa on enamgi kasutamist leidnud. Kui ameeriklasile üüritavad hotellid Santa Marta ümbruses asuvad üksikuina, eraldatuna, kõrgest kivimüürist piiratult, mille otsas ülesronijate vastu kaitseks sageli sisse on müüritud pudelpõhju ja klaasikilde ning kus relvastatud öövaht hotelliala ööseti valvab, siis 9 km eemal asub El Rodadero suvituskuurort, mis on pärisrahva jõukama kihi suvituskoht kõrghotellide, restoranide ja mängupõrguga. Muide, teine mängupõrgu on ühes teises lähedases rannas ka veel olemas ja leiab rohket kasutamist.

Suplusrand El Rodaderos on suvitajaist nii tihedalt täis, et inglane selle kohta ütleks: „Standing room only". Kuna parajasti on koolides suvevaheaeg ja äsja lõppenud jõulud annavad puhkustele lisa, siis on rannas suuri perekondi, kus enamasti kolm generatsiooni üheskoos meremõnusid naudib. Ja vanaisa ning vanaema nad saavad ilmselt erilise hoolitsuse osaliseks.

Hobueesli seljas suusatama

Üks väheseid Kolumbia headest teedest — Pan-America Highway, mis välja viib Ventsueelasse ja sealt edasigi — on ühtlasi ühenduseks meie hotellist Santa Marta linnaga ja seda vahet liiguvad nii hotelli- kui ka liinibussid. See on ilus tee, mille maapoolseks tagapõhjaks on pilvedesse küündivad Sierra Nevada mäetipud, kust parajasti välja ulatub sädelev vikerkaar kui tohutu, värvirõõmus look, mida turistid otsemaid pildistama tõttavad.

„Mägedes sajab," teatab selle peale tuurijuht. „Sealt alla voolab palju selgeveelisi jõgesid, mis meile kõrvetaval kuivaperioodil nii tarviliku vee annavad."

Eemalt paistab Sierra Nevada kõrgeim lumega kaetud tipp (19.000 jalga) ja keegi küsib, kuidas oleks suusatamisega. Sellele vastab juht:

„Suusatada saaks, ent enne sõidate mägedeni pisiteid pidi peaaegu terve päeva, selle järele hobueesli seljas veel 8 tundi mägiteid, enne kui lumeni jõuate."

Sellisest vintsutusest pole keegi huvitatud, kuigi mägedes asub huvitavamaid pärismaalaste-külasid, peamiselt tayrona indiaanlased, kes sinna juba enam kui 1400 aastat tagasi märke eel-kolumbia kultuurisaavutusist jätnud on.

Kolumbia vanimas linnas

Santa Marta ise on Kolumbia vanim linn, asutatud hispaanlaste poolt aastal 1525, sadama ja kaubalinn merelahe kaunis sopis. Ajalooline katedraal, kitsad tänavad, muuseumiks kujundatud vana San Pedro-Alejandrino farm, kus muuhulgas veetis oma viimased elupäevad ning suri a. 1830, 17. dets. Lõuna-Ameerika maade legendaarne vabadusliikumise juht Simon Bolivar.

Sõidame mööda ühest trellitatud suurhoonest, mis tuttavana tundub.

„Politseijaoskond," teatab tuurijuht. Muidugi, välimuselt ülituttavana toob ta meile mälestusi Peruust, kus kord aastaid tagasi mu reisikaaslasel Limas me raha rööviti ja me selle järele just samasuguses politseijaoskonnas poole ööni oma aega veetma pidime, sest et keegi meid hästi ei mõistnud ega abi pakkuda ei suutnud. Ja öösel oli seal lahtiste akendega kõledais ruumes nii tuuletõmbeline ja kohutavalt külm, et aastate kulg sellest mälestusvärinaid vist küll kunagi kaotada ei suuda.

Aga Santa Martas on kuum, väljas, tänavail, poodides ja bussis veel eriti. Südapäevane päike on kui kohutavalt kuum ketas me peade kohal, mille eest varju alla katsub pugeda loom ja inimene, eriti, kui ta peitu tulnud on põhjamaise talve eest ega ole kliimakontrastidega veel harjunud.

Auto on suur luksus

Just palju Santa Martas näha ega näidata ei ole, mustad, räpased ja kasimata tänavad äärelinnas nagu igalpool mujalgi Lõuna-Ameerikas ja kaubitsemine ja kauplemine käib igas võimalikus ja võimatus kohas. Elanikke on linnakeses 200.000, sadama kaudu toimub peamiselt kohviekspor, mida tõendavad suured laohooned, eemal Taganga kalurikülas aga seisavad reas pikad ühestainsast puutüvest väljaõnnestatud kalapüügipaadid, oodates tormirahunemise järele väljasõitu, elumajade — õigemini onnide — ümber askeldavad kõhnad koerad, mustavärvi sead, kitsed, lapsed, eeslid ja kodulinnud, kõik ühesuguse elujanu ja õigusega meile nii võõrastavas ühiselus ja kasimatuses.

Väikesed eeslid on peamisiks veoloomiks. Nad näivad kuidagi nii maadligi ja norus, eriti kui nii väikese looma seljas istub suur ratsanik, mahaulatuvad jalad teetolmu pühkimas ja äkitselt tuleb mulle mõte:

„Kui sellist noruspeaga nälginud eeslit toita ja ta eest pikka aega hästi hoolitseda, kas võiks temagi siis ulja ratsu kombel pea selga visata ja traavi lasta?"

Vist mitte. Selline norus olek on talle ehk loomupärane, vähemalt nii võib enesetröõstiks ikkagi öelda, sest katsetamiseks puudub turistil õnneks võimalus.

Auto Kolumbia paremapalgalisel linnaelanikulgi on alles suur luksus. Toyota hinnaks on US $15.000.—, pisitilluke Fiat $10.000.— ümber, autoüürimine maksab $10. tunnis + km ja muud lisakulud, päevaviisi maksis see turistide üle $100.— päevas. Busse, taksosid ja veoautosid aga liigub teeoludega arvestades otse ummikuid-tekitavas ülikülluses.

(Järgneb)

Laiskelajas on selline Lõuna-Ameerika dzhugliloom, keda turistki kätte võtta julgeb.

Leeriõpilaste vanematepäev Peetri kirikus

Möödunud pühapäeval, 4. veebr. pärastlõunal toimus Peetri kirikus leeriõpilaste vanematepäev. See algas lahtise leeritunniga, millest leeriõpilaste vanemad osa võtsid suure huviga leeriõpetust jälgides, mis neile meenutas oma kunagist leeriaega.

Peale ühist leeritundi järgnes jumalateenistus kuhu vanemad olid kutsutud. Sellel süüdati küünlad altaril ja mälestustahvlil noorte rahvarõivas tüdruku Kristiina Valteri ja poisi Mikk Mölderi poolt. Mõlemad on leeriõpilaste juhatusliikmed, neist M. Mölder juhatuse esimees. Jumalateenistusel M. Mölder luges pühakirja ja K. Valter palve. Õpetaja praost O. Puhm kõneles Joh. 8:12 alusel „Mina olen eluvalgus...", öeldes, et me ei vaja üksi neoonvalgust, vaid ka usulist valgust. Jumalateenistusel oli laulusolistiks Evi Valge, flöödil mängis Heidi Laikve, neile oli õpetajaks olnud koguduse organist ja muusikajuht Inga Korjus.

Jumalateenistusele järgnes all saalis koosviibimine kohvilauas. Leeriõpilaste emad olid saalitäiele osavõtjaskonnale katnud rikkaliku laua. Kavalises osas esines viiulil Karen Lenk, kes koos õe Mariga esitasid ka viiuli ja flöödi dueti. Laulusolistiks oli Linda Laikve. Ka neid oli esinemiseks ettevalmistanud I. Korjus.

Leeriõpilaste poolt kõneles Toivo Makk, kelle kõne lähtus neljandast käsust ja vanemate austamisest. Ta ütles, et selline leerisündmus lähendab neid vanemaile ja teistele noortele. aga ka kogu eesti rahvale. Noor T. Makk kõneles väga heas eesti keeles ja kõne oli kvaliteedilise sisuga. Lastevanemate nimel kõneles V. Lenk, kes rõhutas vanemate ja laste ning eesti ühiskonna üksteisele lähendamisest.

Nagu praost O. Puhm ütleb, on see aastate jooksul peetud sellelaadilistest koosviibimistest parim, kus peagu kõik 62 leerilapse vanemad sündmusest osa võtsid ja õpetajale tänu avaldasid oma laste usulise kasvatamise eest.

Kohanimede

huvides otsitakse inimest, kes on pärit Väätsa vallast Järvamaalt. Palutakse teatada „Vaba Eestlase" toimetusele.

KORTERID, TOAD

Soovitakse Eesti Maja lähedusse
TUBA KÖÖGIGA
või köögi kasutamisega
daamile (pensionär).
Helistada tel. 922-2447

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Pagariäri neile, kel on peen maitse
Äri avatud: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
(Esmaspäeviti suletud)

SUVILATE KATUSTE lumest puhastamine ja LINNAS LUMEROOKIMINE
Helistada tel. 284-4359

B&V INSTALLERS
Installeerime ja parandame
KÜTTESEADELDISI
Läti ettevõte ○ Hel. õhtuti
V. IVANS 763-3374
R. BULOVS 638-5478

Aktiivne tegevus Lõuna-Floridas

Siinne eestlaste seltskondlik ja poliitiline elu võtab üha laiema ulatuse. Lõuna Eestlaste Koondise korraldusel toimub tänavune Vabariigi aastapäeva aktus pidulikumalt kui kunagi varem siin on peetud. Aktuse peokõnelejaks on tänavu palutud Rahvuskomitee esimees Juhan Simonson, kellega on ka läbirääkimisi tihedamate sidemete loomiseks E. R. Koondisega. Eeltööd on käimas läti ja leedu rahvusgruppidega, et panna kindel alus Balti rahvusgruppide ühisele koostööle, mis siin on hädavajalik, et saavutada paremaid poliitilisi tulemusi.

Aktus peetakse 25. veebruaril kell 4 p.l. Shriner klubi ruumides, Hollywoodis. Eeskava on mitmekülgne. Kuna möödunud aastal jäi saal välkeseks (mahutab veidi üle 200 inimese) on tänavu ettevaatuse mõttes varutud ka kõrvalsaal.

Vabariigi aastapäeva raamides toimub E.E.L.K. siinse koguduse korraldusel jumalateenistus pühapäeval, 4. märtsil, algusega kell 3 p.l. St. John kirikus, Hollywoodis. Kuuldavasti teenivad kaks õpetajat õp. Pähn Torontost ja õp. Reinaru Lakewoodist.

Aprillis on siinsetel eestlastel võimalus kuulda ja näha piiskop Karl Raudsepp, kes peab siin kaks jumalateenistust. Palmipuude jumalateenistus on 8. aprillil ja pidulik jumalateenstus 15. aprillil, see on esimesel lihavõtte pühal. Teenistused toimuvad St. John kirikus, Hollywoodis kell 3 p.l.

Lembitu vanemate koosolek

Skautiüksus Lembitu Maleva vanemate koosolek toimub kesknädalal, 14. veebruaril algusega kell 20.00 Peetri kiriku suures saalis. Koosoleku päevakorras on tegevuse ülevaated ja kasvatuslikud küsimused lühiettekannetena juhtidelt.

Skautlik kasvatus on tulemusrikas ainult siis, kui kodu täidab oma osa — milline on kodu osa? — Virgutamisvõtted: teenetemärgid ja edutamised. — Miks mõned poisid jõuavad skautluses edasi ja teised mitte? — Kust saab skautlus oma tulud ja milleks läheb liikmemaks? — Poisi õigused ja kohustused skautluses. Jne.

Pärast ettekandeid toimub arutlus ja vestlus kohal tõstatatud teemadel tassi kohvi juures. Skautüksuse juhtkond palub kõiki vanemaid, tingimata aga ühte igast leibkonnast koosolekust osa võtta.

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

ERIC HARELA, D.C.

DOCTOR OF CHIROPRACTIC

331 Sheppard Ave. E. Willowdale

TELEFON 224-0444

Aeg kokkuleppel

KAASMAALASED!

Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel- Erik Lokbik

447-9834

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Austraalia eestlaste ajalugu koostamisel

Eesti Seltside Liidu esindajatekogu arutas rahvuslikke päevaprobleeme X Eesti Päevadel Sydneys

SYDNEY (MK) — Austraalia Eesti Seltside Liidu (AESL) esindajatekogu aastakoosolek peeti Sydney Eesti Majas pühapäeval, 1. jaanuaril. See oli üksmeelne ja koosolek kestis terve päeva. Liikmesorganisatsioonidest võttis osa üle kogu Austraalia 32 esindajat 35 õigusliku häälega. Koosolekul viibis ka Anton Männik Lakewoodist, kes tervitas koosolijaid Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides ja Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu nimel.

R. Ollino, kelle juhtimisel AESL tegutses Adelaide'is möödunud kolm aastat, andis tegevusaruande. Liidu erikomisjon töötas välja Ülemaailmsete Rahvuskongresside Põhikorra kavandi, esitades selle Ülemaailmse Eesti Kesknõukogule koordineerimiseks teiste maade kavadega. Ka on tihe koostöö saavutatud teiste Balti rahvastega välisvõitluse süvendamiseks.

Ühiselt on pöördutud kahel korral Balti riikide iseseisvuse nõuetele kaasaaitamiseks.

Balti nädala kestel püüti rakendada kõiki võimalusi Balti staatilistele gruppide kultuuri, poliitiliste probleemide ja vabadusnõuete selgitamiseks Austraalia poliitikutele ja rahvale ajakirjanduse ja raadio kaudu.

ESTO-80 peakomiteega on loodud tihe kontakt ja alustatud noorte sportlaste ettevalmistamisega seal esinemiseks. Uhtlasi ta kutsub üles kõigil gruppidel ühinema üksmeelselt vabadusvõitluse püha ülesande teostamisele. Välisinformatsiooni toimetamist on peetud suuremas ulatuses vajalikuks, kuna selleks on suur huvi ja vajadus.

Välismaailma noori soovitakse kaasa tõmmata ühiseks tegevuseks, kuigi seal esinevad mõningad raskused noorte meelsa, koolides omandatud indoktrinatsiooni tõttu, kuid neile püütakse anda väljendusvõimalusi, toetusi ja juhiseid.

Eesti Arhiiv on loonud tähelepanuväärse panuse eesti kirjanditе ja kultuurivarade säilitamisel dr. H. Salasoo väsimatu töö tagajärjel 25 aasta kestel.

Üheks uueks algatuseks Liidu tegevuses on Austraalia eestlaste ajaloo koostamine. Vaatamata püüetele ei ole suudetud toimetuskomisjoni luua, nagu oli kavatsus, kuna kõik isikud, kellele ettepanek on tehtud, on pooldanud ühemehelist toimetust. Nii on Liit omal käel asunud materjale koguma, et neid hiljem edasi anda, kui ajalooraamatule toimetus organiseeritakse.

Enamikus keskustes on tekitanud probleeme eesti keeleõpetus noortele. Kultuuriala juhatajana Helga Lomp väidab, et selles osas võiks ainukese täienduskooli nime kanda vaid Sydney kool tema kompetentse juhataja Ilse Tultsiga, kuid ka temale oleks tarvis rohkem tuge ja abilisi.

Mis puutub eesti keelele õiguste saamiseks õppeainena Austraalia koolides, siis see küsimus tekitas elavaid sõnavõtte ja ettepanekuid esindajate hulgas.

Üldine arvamine oli, et selle elluviimisel on paratamatult tarvis tulevikus kvalifitseeritud õppejõude eesti keele alal. Teatavasti on vanemas generatsioonis neid olemas Austraalias vaid kaks. Uute õpetamine, peale aja, nõuaks ka suuremaid rahalisi toetajaid. Mag. Tiiu Salasoo arvas, et selline väljaõpe võiks teostuda kusagil Euroopa keskuses ja et selleks kuluks 8—10.000 dollarit iga üksiku väljaõppe kohta. Koosolek leidis, et selline toetusvõimalus Liidul täielikult puudub ja soovitati Liidu uuel juhatusel leida võimalusi riiklike toetussummade saamiseks.

Pärast rahaliste aruannete kinnitamist, arutati pikemalt uue eelarve küsimusi.

Suuremat arutlust ja sõnavõtte tekitas ajalehele „Meie Kodu" toetuse määramine.

Teatavasti oli ajalehel ebaõnn kaotades senist võrdlemisi odavat ja heasoovlikku trükikoda. Uue trükikoja leidmine ei olnud kerge lehe vastutaval toimetajal Tiiu Kroll-Simmulil. Raskusi on olnud eesti keele laduja leidmisel, trükikodadel puuduvad vajalikud tähed ja enamikul neist, kelle poole pööratud, ei olnud üldse huvitatud sellise pisikese trükitöö vastu, mis on vaid veidi üle 1000 eks. ja ilmub üks kord nädalas. Selletõttu tuli lehe väljaandmine täielikult ümber organiseerida uutele süsteemidele, osta omale ladumismasin, mida esialgu õppis kasutama vastutav toimetaja ise, kes tegi kõike lehe trükiladumise ja toimetamisega seotud tööd isiklikult läbi öid ja tasuta.

Arusaadavalt tekitas see üliinimlikke raskusi, kui arvestada, et samaaegselt tuli muuta juba 30 aastat kestnud trükitehniline osa lehe väljaandmisel.

Nüüd on peaaegu kõigist probleemidest üle saadud ja leht on jälle võimeline korrapäraselt ilmuma uues trükitehnikas. T. Kroll-Simmul tutvustas esindajatele koosolekul uut tehnikat ja ütles, et senise tehnika viimistlemiseks on aga veel tarvis pealkirjade ladumismasin, mille hind on 3—4.000 dollarit. Samuti on vaja eesti tähestikku, kuna praegu puuduvad „Meie Kodu" kirjades eesti tähestikule omased tähed. Peale pikemaid sõnavõtte ja ettepanekuid otsustati ajalehe toetuseks käesoleval eelarveaastal määrata kuni 2.500 dollarit, mis osaliselt aitaks katta vajalikku masina hinda.

Teisteks otstarveteks on Liidu 1979. a. eelarves ette nähtud välisvõitluseks $4.300, rahvuslikuks kasvatustööks $5.450, kultuurivarade säilitamiseks $2.816 ja Liidu asjaajamiskuludeks $400.

Järgmised Eesti Päevad otsustati pidada kolme aasta pärast Melbourne'is.

Uueks Liidu asukohaks on kolmeks aastaks määratud Sydney. Uude AESL juhatusse valiti 1979. a. 9 liiget. Nendest valiti tegelikult hääletamise teel kuus: Raivo Kalamäe, Tiiu Kroll-Simmul, mag. Tiiu Salasoo, Väino Jaaniste. Helle-Mall Risti, ja Jaan Sildnik, kuna 3 puuduvat liiget koopteeritakse hiljem. Laiendatud juhatusse valiti V. Reinpuu (Adelaide), V. Maidre (Melbourne), dr. K. Kruup (Tasmaania), I. Netliv (Canberra), K. Hageri (Thirlmere). Revisjonikomisjoni valiti A. Perendi, H. Mihkelson ja U. Masing.

I Eesti Muusikakonverentsi muusikavõistluste žüriiisse klaverimängu alal kuulusid (vasakult) Nora-Mall Kerson, Lydia Pals ja Dagmar Kokker. Foto: Vaba Eestlane

Muusikavõistluste tagajärjed

I Eesti Muusikakonverentsi üheks ulatuslikumaks osaks oli Eesti Kunstide Keskuse muusikavõistlused, mille üldkorraldajaks oli Margit Viia, kuna žüriidesse kuulusid Lydia Pals, Dagmar Kokker ja Nora-Mall Kerson klaveri alal, Irene Loosberg ja Avo Kittask lauluklassides ja L. Pals ning N.-M. Kerson viiuliklassides. Osavõtt võistlusest oli elav, isegi Sudburyst oli dr. Juta Kitching oma kaks poega võistlusele toonud.

Tagajärjed klaveriklassides:

A klass (7-aastased ja nooremad): 1) Lehte Leesment 83, 2) Laura Randma 82.

B klass: (9-aastased ja nooremad): 1) Pia Metsala 83. 2) Derek Ewen 82, järgnesid Ingrid Abolins, Trina Läte, Heli Leesment ja Lisa Norheim.

C klass (11-aastased ja nooremad): Pia Metsala 82.

D klass (13-aastased ja nooremad): 1) Linda Norheim 84, 2) Karen Jürman 83.

E klass (14-aastased ja nooremad): 1) Kristine Neps 86, 2) Martin Kiik 84, 3) Monika Pilt 82.

I klass (18-aastased ja nooremad): 1) Tarmo Teng 88, 2) Heidi Klamas 84, 3) Liisa Siimo, 4) Linda Karuks, 5) Indrek Koop.

Tagajärjed lauluklassides:

A klass: 1) Laura Randmaa 92, 2) Heli Leesment 91, Tamara Tambre, Trina Läte, Lisa Pilvet, Monika Roose.

B klass: 1) Erik Pilvet 80, 2) Rutt Küng 76, Peter Roose, Andrus Küng.

C klass: 1) Ingrid Jürman 86, 2) Tiina Hubel 81, 3) Juulia Lindau, Peter Sõrra.

E klass: Evi Valge 88.

F klass: 1) Jaan Medri 82, 2) Ellen Welin 80.

G klass: 1) Rosemarie Lindau 89, 2) Evi Valge 86, 3) Ingrid Tanner.

Tagajärjed viiuliklassides:

Võistlusel oli ainult üks klass, kus esimeseks tuli Pia Metsala 82, teiseks võrdselt Marja-Leena Roos ja Michael Villem Kitching 80, järgnesid jällegi võrdselt Thomas Ilmas Kitching ja Christopher Timusk 78, siis Desiree Medri 76.

Võistlus võttis ettenähtust palju rohkem aega, kuna kohtunikud tahtsid väga hoolikalt kaaluda esitatud töid ja esinemist. Nad andsid esinejaile ka omapoolseid märkusi, nõuandeid ja õpetust, et järgmistel võistlustel noored teaksid neid eksimusi ja puudusi vältida. Esimene selline eesti muusikavõistlus oli siiski väärtuslikuks kogemuste andjaks, millega enesekindlust saadakse.

Kogu võistluse juures oli lauljaile heaks saatjaks klaveril C. Kipper, kelle kaastöö muusikakonverentsil oli märgitav ka mitmel muul alal.

Kõik võitjad, aga ka need kelle tulemus ületas 80 punkti, on stipendiumide kandidaadid. Tänavune stipendiumide jagamine toimub „Sõnasillal", mil puhul noored esinevad kavalises osas.

Ontario Ministry of Labour

THE OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY ACT, 1978 (BILL 70)

Occupational Health and Safety Act, 1978 (Bill 70) sai kuningliku heakskiidu 15. detsembril, 1978 kuid seni ajani ei ole seda avalikult välja kuulutatud. Act'i ärakirju on võimalik hankida Ontario valitsuse raamatukauplusest, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M5S 1Z8.

Hind — 35 centi eksemplar

Üksikuid eksemplare on võimalik saada Ontario Ministry of Labour büroodest Hamiltonis, Kenoras, Kingstonis, Kitcheneris, Londonis, Ottawas, Sault Ste. Maries, Sudburys, Thunder Bays, Windsoris ja Information Service Branch'is, 400 University Avenue, Toronto, Ontario M7A 1T7.

ORGANISEERIME

ESTO-80 GRUPID

3—6 nädalased lennud Euroopasse ja ringreisid alates MAIST 1980

Esimene sissemaks $50.— jaanuaris 1980.

Lõpusumma 60 päeva enne väljasõitu.

Registreerige kohe

Tel. 466-4813

Igale sõitjale tasuta REISIKOTT

KIWI TRAVEL
958 BROADVIEW AVE. TORONTO

SKYTRAIN TRAVEL LTD.
2656 DANFORTH RD. TORONTO, ONT.

FINNISH DELICATESSEN

(Endine Parkway äri)

461 Queen St. W. — Tel. 363-7676

5 ust läänepool Spadina Ave.

TÄHELEPANU! Uued lahtioleku ajad: esmasp. — reedeni 9—6, laup. 8—4

Palume suuremad leiva ja muude pagaritoodete tellimised sisse anda 2 päeva varem. Aitäh!

SCANDINAVIAN CROSS COUNTRY SKI EQUIPMENT CO.

1032 COXWELL AVE. TORONTO — TEL. 425-0638, 429-3726

☆ SUUSAD, SUUSAVARUSTUS, JAHIVARUSTUS

☆ PAADITARBED, PAADID JA MOOTORID

Avatud: teisip. — reedeni 6—8 õ., laup. 9—2 p.l.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, külpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID

Äri lahtioleku-ajad: teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 8.30—2. Esmasp. suletud.

Poko's Meat & Delicatessen

376 College St. Toronto ● Tel. 922-1300

● ERITEADE ●

Utlesite meile komplimente jõuluvorstide eest, mille eest Teile meie südamlik tänu. Et teile meie vorstid väga maitsesid, siis anname teile nüüd tasuta 3 verivorsti iga $10.— väärtuses ostetud kauba eest või kui eelistate suitsuvorsti, siis võite saada seda, samuti 3, verivorsti asemel.

See on maksev ainult Poko's COLLEGE äris alates tänasest kuni 31. MÄRTSINI 1979

Meie pole rahul enne kui meie kliendid on rahuldatud.

Püüame teie teenimisel teha oma parima.

PEOLAUDADE VALMISTAMINE, toidu koju toomine ja serveerimine teie kodus meie eestlasest teenistujate poolt.

Kõik saadused on valmistatud eesti retseptide järgi.

UUS OMANIK ALATES 1978. A. MAIST

AVATUD ESMASPÄEVAST LAUPÄEVANI

SPORT

Rotalia võitis võrkpalliturniiri

Ligi 300 noort eestlast kogunes laup., 3. veebr. Scarborough College'i võimlaisse „Eesti Üliõpilaskond Torontos" poolt korraldatud võrkpalli- ja squash'i võistlustele, mille seekordne organiseerija oli korp! Vironia. New Yorgist ja ümbrusest oli esmakordselt kohale lennanud 12 EÜS'i võrkpallurit, neist 2 poiste isad. Võistlustest võtsid osa 10 meeskonda ja 4 naiskonda akadeemilisest perest.

Semi-finaalideks ja finaaliks hilisõhtul oli publik niivõrd soojaks köetud, et mängud käisid tugeva ergutuskisa saatel, ning korp! Vironia oli välja toonud isegi oma orkestri. Näis, et võrkpall, mida eestlased Kanadase tõid ja olid aastaid esimesed Kanada meistrid, on endiselt noorte hulgas populaarne.

Pärast 5-e tunnilist mängu 4-jal väljakul olid semi-finaalides vastamisi 4 tugevat meeskonda.

Rotalia, koosseisus Heiti Jaason, Raivo Remmel, Valdeko Novek, Allan Luiker, Mart Põldma, Henno Piirsalu, Ain Saaliste võitis 2:1 geimidega korp! Frat. Estica't, kus mängisid Tiit Romet, Hillar Amolins, Carl Pahapill, Allan Seim, Olaf Sepp, Jaak Järve, Harry Must ja Valdo Tammark. Kõrvalplatsil mängisid endine meister korp! Vironia, koosseisus Lembit Nieländer, Tiit Paara, Andres Paara, Mark Hess, Toomas Vanaselja, Toomas Koger, Jaan Meri New Yorgi EÜS'i I-se meeskonna vastu, kus edukalt mängisid Toomas Kilm, Carl Skonberg, Andrus Ers, Matti Vellenurme, Henno Allik, Marcus Abel, kuid võitjaks siin jäi Vironia 2:1.

Kohe järgnes finaal Vironia ja Rotalia vahel, kus tugevamaks kujunes Rotalia geimidega 15:12 ja 15:12, võites rändauhinna.

3-dat ja 4-dat kohta jagasid seega Frat. Estica ja New Yorgi EÜS. Teises New Yorgi meeskonnas võistlesid Toomas Sõrra, Jako Abel, Kalle Vellenurme, Arne Abel, Andrew Abel, Hans Mirka. Võistles veel korp! Sakala, Toronto EÜS ja mitmed korp'ide „B" meeskonnad.

Naiskorpidest olid finaalis vastamisi Fiiliae Patriae „A", koosseis Kai Heinar, Malle Saksniit, Anne Tõnisson, Ivi Kuld-Laikve, Elda Käärmann, Vivian Mägi, Maret Liit ja korp! Amicitia naiskond, kus võistlesid Kaarin Simsons, Piret Komi, Tiina Heyduck, Mai Kreem, Liis Teedla, Mai Mägi, Kai Virkus, ning tasavägises mängus võitis Fiiliae 17:15 ja 15:12, saades rändkarika. Korp! Indla järgnes koosseisus Katri Kütti, Elva Gelzins, Silvia Birk, Maret Säremm-Thompson, Reet Oolup, Ester Kapp, Mervi Polli.

Kohtunikena tegid tööd Taimo Ilves, Tõnu Orav, Tõnu Altosaar, Kalle Vellenurme, Eric Pahapill j.t. Taimo Pallandi poolt olid välja pandud ka eriauhinnad parimaile surujaile, tõstjaile ja squashimängijale, ning ühtlasi andis ta soodsalt kasutada Scarb. College ruume. Suruja auhinna sai L. Nieländer, parimaks tõstjaks oli T. Romet, parim naissuruja oli Kai Heinar, kes on Kanada võistlusnaiskonna mängija ja naistõstja oli korp! Indla'st.

Parim squash'i mängija oli Toomas Vanaselja. Squash'i turniirist võttis osa Vironia, Estica, Rotalia, Sakala, tulles ka punktide järgi samasse järjekorda. See oli esmakordne üritus eestlaste hulgas, ning mängijad ise olid auhinna välja pannud, mille võitis Vironia 4-ja liikmeline meeskond. Võistluste vanemaiks võrkpallimängijaiks olid Andres Tork, Kalle Vellenurme ja M. Kreem, kes on veel Eesti-aegsed mängijad.

Võistlustele, mis lõppesid kell ½11 õhtul, järgnes saun ning mitmed noorte omavahelised üritused. Pühap. hommikul vara alustasid lennusõitu tagasi New Yorki need 12 tublit EÜS'i mängijat, kes tõid uut hoogu ja vaimustust siinsele Toronto sportlikule tegevusele.

M.K.

Jaapani naisvõimlejad esinevad Torontos

Ontario Moodsa Võimlemise Liidu ja Kalev-Estienne ühisel korraldusel toimub Torontos võimlemisõhtu, kus on külalisteks 44 kuulsat moodsa võimlemise esindajat Jaapanist, sealsest Füüsilise ja Tervisharidusliikust Naiskolledzhist Tokiost.

Jaapanlannadel on Torontos ettenähtud kaks esinemist, üks 22. veebr. Etobicoke Olympiumis (590 Rathburn Rd.) ja teine 24. veebr. Ryerson Polytechnical Institute ruumides (50 Gould St.). Mõlemad esinemised algavad kell 7.30.

Eesti Gaiderit Kogu Talihari '79 koosviibimine algas küünalde süütamisega laudades. Pildil hiiu rahvarõivas tütarlaps küünla süütamisel. Ees istuvad vasakult pr. Salurand pojatütrega, paremalt esimene E. Salurand. Foto: Vaba Eestlane

Maailma edetabel kergejõustikus 1978

III

Kuulitõuge

22.15 U. Beyer, Ida-Saksa
21.17 R. Ståhlberg, Soome
21.07 A. Feuerbach, USA
20.96 A. Barõshnikov, NL
20.95 H. Halldorsson, Island
20.93 J. Mironov, NL
20.89 A. Jarõsh, NL
20.85 Z. Dolegiewicz, Kanada
20.76 W. Schmidt, Ida-Saksa
20.76 G. Bergmann, Ida-Saksa
(16.—17. H. Sild, Eesti 20.29)

Kettaheide

71.16 W. Schmidt, Ida-Saksa
70.48 M. Wilkins, USA
68.40 K. Stadel, USA
67.82 V. Velev, Bulgaaria
65.96 I. Bugar, Tshehhoslovakkia
65.78 A. Klimenko, NL
65.44 K. Hjeltnes, Norra
64.95 J. McGoldrick, USA
64.92 M. Tuokko, Soome
64.90 J. Farago, Ungari

Vasaraheide

80.32 K.-H. Riehm, Lääne-Saksa
80.14 B. Zaitshuk, NL
79.76 J. Sedõhh, NL
78.32 A. Maljukov, NL
78.14 R. Steuk, Ida-Saksa
76.94 D. Gerstenberg, Ida-Saksa
76.64 V. Dmitrenko, NL
76.52 M. Hüning, Lääne-Saksa
76.22 S. Litvinov, NL
75.76 G. Urlando, Itaalia

Odavise

94.22 M. Wessing, Lääne-Saksa
91.14 W. Hanisch, Ida-Saksa
89.82 N. Grebnev, NL
89.30 R. Roggy, USA
88.90 P. Sinersaari, Soome
88.64 H. Potgieter, Lõuna-Aafrika
88.64 A. Puranen, Soome
88.60 S. Boros, Ungari
88.32 B. Grimnes, Norra
87.86 V. Jershov, NL
(37. H. Puuste, Eesti 84.06)

Kümnevõistlus

8498 G. Kratschmer, Lääne-Saksa
8467 D. Thompson, Inglismaa
8340 A. Grebenjuk, NL
8208 S. Stark, Ida-Saksa
8165 N. Avilov, NL
8137 R. Coffman, USA
8134 J. Zeilbauer, Austria
8121 V. Katshanov, NL
8109 J. Lahti, Soome
8086 T. Kaukis, Eesti

(Järgneb)

ESTO MUTUAL FUND, LTD.

Aktsia hind 2. veebr. $8.—

145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

LUGEGE

Eesti Vabariigi 60. juubeliaastal eesti meesto võitlusteekonnast raamatus

Rein Moora — Evald Uustalu

SOOMEPOISID

384 lk. (sellest 64 lk. fotosid) — Hind $14.00 pluss 35 c saatekulu

Johan Pitka

RAJUSÕLMED

Koheselt pärast Eesti Vabadussõda kirjutatud mälestusraamat „värskete" elamustega Eesti vabaduse eest võitlemisest aastail 1914—1919. Raamat ilmus 1972. a. admiral J. Pitka 100. sünniaastaks.

237 lk. — Hind $8.80 pluss 50 senti saatekulu

KINKIGE

oma võõrrahvusest sõpradele Eesti võitluse tutvustamiseks inglisekeelne

Evald Uustalu

FOR FREEDOM ONLY

Hind $7.00 pluss 50 c saatekulu

MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

ILMUSID JA ON MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

Einar Sanden

„MITME NÄO JA NIMEGA"

Dokumentaalteos andekaimast eesti soost spioonist Arthur Haman — Juhan Tuldavast, kes „põgenes" 1955. a. Rootsi ja saavutas pagulaskonna usalduse, kuni 1963. a. N. Liitu tagasi läks. Autori uurimine põhineb paljudele dokumentidele ja isiklikele kokkupuuteile.

224 lk. Hind $12.50 — saatekulu 50 senti

Einar Sanden

„KGB CALLING EVE"

See on mõned aastad tagasi eesti keeles ilmunud ja suurt tähelepanu leidnud dokumentaaljutustuse „KGB kutsub Evet" inglise-keelne väljaanne. Eestikeelse teose ilmumisel nimetati seda rohkem kui tõesti sündinud looks, vaid hoopis kõigile kodumaad külastajaile vajalikuks käsiraamatuks. Võõrastest rahvustest sõpradele oleks see heaks näiteks KGB agentide tööst turistide hulgas.

224 lk. Hind $12.50 — saatekulu 50 senti

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

19.

Pöördusin eesistuja poole: „Mul oleks tunnistajale veel mitu tähtsat küsimust, aga need esitaksin hiljem, kui tuleb sobiv aeg. Sellepärast palun, et tunnistaja saadetaks tagasi tunnistajatetuppa."

Kui mõisavalitseja oli lahkunud, ütlesin:

„Kohus peab otsustama küsimuse, kas metsapõletamine oli pahatahtlik kuritöö või hooletusest tekkinud õnnetus. Palun luba, et võiksin üle kuulata mõne tunnistaja!"

Luba käes, palusin sisse kutsuda metsavaht Jaan Tiku.

Esitasin talle küsimuse: „Kas teie viisite kaebealuse jänese ja püssi mõisa?"

„Jah, see käib mu kohuste hulka. Peab valvama, et mõisa maadel ei esineks salaküttimist."

„Kas ise tabasite kaebealuse salaküttimiselt?"

„Ei, kuulsin seda naabri pojalt. Nii nagu see on minu kohus, võtsin jänese ja püssi ning andsin mõisavalitseja kätte. See oli mõisa jänes."

„Kas selle eest tasu ka anti?"

„Jah, sain valitsejalt kiita ja rubla raha."

„Kust te teate, et see oli mõisa jänes ja mõisa maa peal lastud? Kaebealune seletab, et ta lasknud jänese maha läbi akna, kui see sõi kapsaid."

Metsavaht pahvatas: „Mis jutt see on! Mina olen ka kütt. Õhtul pimedas ei näe keegi läbi akna välja, jänest tahada on täitsa võimatu!"

„Võibolla on paremaid silmi ja püsse. Palun kohut tutvuda püssiga, millega jänes maha lasti!"

Jaak Tuuliku kaheraudne jahipüss käis kohtunikel ja prokuröril käest kätte.

„Palun ette lugeda kiri püssipäral!"

Hõbeplaadil seisid järgmised sõnad:

„Esimene auhind. Keiserliku kaardiväe Ismailovski polgu veltveebel Jaak Tuulikule. Antud kaardiväe diviiside-vahelisel laskevõistlusel."

Kahin käis läbi kohtusaali. Kõikide pilgud pöördusid Tuulikule. Tundsin, kuidas õhkkond muutus ja kaebealuse väärtus tõusis.

„Kaebealune on siiski parem laskur, kui tunnistaja arvab." Metsavahilt küsisin: „Missugused teenidid on tunnistajal veel jänese mahalaskmise kohta metsas?"

Metsavaht ärritus: „Mul on üksköik, kus loom maha lasti. Kõik metsloomad ja linnud on mõisa omandus ning nende tapmine on jahipidamine. Niisugune on saadus."

Järgmisena palusin luba küsitleda keelelist eksperti Julius Kosenkraniust.

„Kas olete keeleteaduse magister?"

Saanud jaatava vastuse, palusin seletust selle kohta, mida tuleb mõista sõna all „jahipidamine".

„Metsloomade ja lindude tagaajamist kas jalgsi või hobusega ning nende püüdmist muude abinõudega."

„Kas seda saab nimetada jahipidamiseks, kui läbi akna lastakse maha jänes, kes närib aias kapsapead?"

„See on looma surmamine või mahalaskmine, mitte jahipidamine. Aias ja toas võivad vaid lapsed mängida jahti."

Prokurör küsis: „Kas olete jahimees?"

„Ei, aga keelemees."

Palusin ette kutsuda uuesti mõisavalitseja.

„Kas teie võtsite vastu metsavahilt jänese ja püssi?" küsisin.

„Jah, võtsin, nii nagu näeb ette rendileping. Jahipidamine on rendilepingu rikkumine."

„Missuguse paragrahvi põhjal jätsite te püssi endale?"

„Mina olen mõisniku täisõiguslik volinik ja mul on õigus seda endale pidada kui konfiskeeritud eset."

„Kuidas suhtus sellesse kaebealune."

„Hakkas vastu ja pruukis häbematult suud. Ma ei võinud jätta niisugust kraaklejat riiukukke tallu. Utlesin talle rendilepingu üles."

Küsisin, kas tunnistajal on esitada Soovere talu rendileping. Valitsejal seda kaasas ei olnud. Ulatasin nüüd rendilepingu ärakirja koos notariaalse tõlkega eesistujale.

Palusin mõisavalitsejat nimetada paragrahv, milles rentnikul keelatakse jahipidamine.

Fuchs silmitses dokumenti ja lausus: „Punkt 11." Luges selle ette:

„Rentnikul ei ole luba Tammaru mõisa piirides jahti pidada, kalu ega vähki püüda. Kui aga rentnik peaks seda õigust kasutama või teistel tarvitada laskma, siis ei lange ta mitte ainult seadusliku karistuse alla, vaid kaotab ka oma jahipidamise riistad."

„Siin ei seisa sõnagi rendilepingu enneaegu lõpetamisest", tähendasin.

„Miks ei seisa! Siin seisavad sõnad: rentnik langeb seadusliku karistuse alla."

„Kas kaebealune rikkus veel kuidagi teisiti rendilepingut?"

„Ei. Jahipidamine on raske süü isegi."

Nüüd oled sa mul peos! mõtlesin.

Süütut nägu tehes pöördusin uuesti ta poole:

„Kas te võiksite nimetada paragrahv, kus on märgitud need põhjused, mille pärast võib kontrahti murda ja rentniku talust välja tõsta!"

Mõisavalitseja luges ette paragrahv nr. 13:

„Mõisahärrale jääb õigus seda kontrahti kohe murda ja rentniku käest talu ilma etteütlemata ära võtta: 1) kui rentnik par. 3 märgitud renti täies suuruses ära ei maksa, 2) kui rentnik talust teistele maad välja rendib, kas raha või töö eest, 3) kui rentnik omavoliliselt talu maa pealt või mujalt mõisa metsadest puid raiub."

Laotasin käsi: „Siin ei ole sõnagi jahipidamisest."

„Neid kahte paragrahvi nr. 11 ja 13 tuleb vaadelda koos. Par. 13 on par. 11 täiendus."

„Kas rendilepingu ülesütlemise otsus on täide viidud?"

Fuchs märkas vist isegi, et oli end sisse rääkinud. Ta vastas ebamääraselt:

„Jah. Rentnik istus ju vangis. Ta ei saa vangimajast talu harida."

Pöördusin kohtu poole:

„Kuidas see talust väljatõstmine läbi viidi, selle kohta on mul kohtule esitada ülesvõtted."

Andsin eesistujale pildid, kus Tuuliku naist ja lapsi kantakse majast välja, mõisavalitseja Fuchs aga vaatab pealt.

Pildid rändasid käest-kätte. Prokuröri ja kohtunike mõrudaist ilmetest nähtus, et stseen avaldas rusuvat muljet.

Alustasin kaitsekõnet vaikselt, sest olin otsustanud, et ma ei astu kellelegi varvastele.

„Minu klient tunnistas end süüdi metsa-tulekahju tekitamises. Kohtul tuleb langetada otsus, kas see sündis ettekavatsetud plaani järele või kogemata ja meelehärmas.

Minu klient on osav laskur. Ta sai väeteenistuse diviisidevahelistel võistlustel esimeseks auhinnaks toreda jahipüssi. Kui jänesed tegid kahju ta aiale, kaitses ta seda püssiga ja laskis jänese maha. Mõis nimetab seda keelatud jahipidamiseks, mis on omavoliline mõiste väänamine — mu klient ei saanud toast väljagi.

Nüüd astub tegevusse metsavaht, kes asjaolusid uurimata võtab mu kliendi majast jänese ja püssi ning ruttab mõisa. Kui kaebealune läheb mõisa olukorda selgitama ja püssi tagasi nõudma, peab valitseja seda häbematuks suupruukimiseks ja karistab teda veelgi rängemalt — kihutab ta talust välja ja ruineerib ta majapidamise. Minu kliendi poolt ei olnud seal mingit ähvardust.

Kohus võib ette kujutada mu klienti koduteel. Ta kallis püss on rõõvitud. Ta mõtleb momendile, kui peab viima naisele ja lastele hiiobi-sõnumi talu äravõtmisest. Ta otsib tröösti truult seltsiliselt piibult. Meelehärmas viskab ta aga põleva tiku maha. See oli õnnetus, mille pärast ta juba üle kuu on istunud eeluurimisvanglas. Kõige selle põhjuseks oli jänes. Niipea, kui loomake hüppas Soovere kapsaaeda, muutus ta mõisa jäneseks."

Saalis kostus naeru.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

Huvitavad ettekanded ja demonstratsioonid

(Algus lk. 3)

anti luba 10-ks päevaks Eestisse sõiduks, et tutvuneda sealse kultuureluga ja juhatada Tallinnas Estonia orkestrit. Sümfooniaorkestri kontsert oli ette nähud ka Tartus, kuid see tühistati põhjustel, mille kohta referent ei saanud kindlaid andmeid. Mõningate andmete kohaselt oli seal saal selliseks kontserdiks väike, teiste arvates liiga suur — ja nii ei saanudki kontserdi ärajäämise kohta kindlat informatsiooni.

Tallinnas antud kontsert kanti siiski edasi raadioringhäälingu kaudu kogu Eestisse ning teisel päeval pärast kontserti toimus dr. Virkhausi helitööde helilindistamine.

Külalisele makseti külalisdirigendi honorarina 132 rubla, millist raha ta ei saanud aga välja tuua. Kuna selle rahaga polnud Eestis midagi peale hakata, siis viis ta orkestri pärast kontserti Estonia einelauda, kus ta ostis kõigile mängijatele konjakit ja lõi nendega lähemaid sõprussidemeid. Temalt päriti, kas Ameerika valitsus pole huvitatud sellest, et ta Tallinna tuli, samuti päriti, kuidas suhtuvad tema kodumaa külastamisesse rahvuskaaslased Ameerikas. Dr. Virkhaus vastas, et Ühendriikide valitsus pole sellest üldse huvitatud kuhu keegi läheb ka kus ta käib ning mis puutub rahvuskaaslastesse, siis on Ameerika vaba maa ning igaüks võib teha, mis ta ise tahab.

Korralikkude pillide ja nootide puudus

Kirjeldades Estonia orkestrit. ütles referent, et selle koosseisus on sada liiget ning see on parim oskester Eestis. Orkestri dirigendiks on rahvusvahelise kuuluse omandanud Neeme Järvi, kes oskab orkestris distsipliini hoida. Orkestri proovid on 3,5 tundi Ühendriikide orkestrite 2,5 tunni asemel. Kuna Eestis ametiühinguid siinses mõttes ei ole, kes orkestrite palkade ja töötasude eest hoolitsevad, siis lonkas distsipliin tunduvalt ja 15 minutile määratud vaheajad harjutustel venisid alati 20—25 minutilisteks. Orkester kannatab korralikkude pillide ja nootide puuduse all ning dr. Virkhaus peab tagantjärele täitma mitmeid soove siit saadetiste saatmisega. Mis puutub Estonia orkestrisse, siis keelpillide mängijad on head, mida ei saa aga öelda puhkpillide mängijate kohta — Ühendriikides on nende tase tunduvalt kõrgem.

Dr. Virkhaus vildi ka Heliloojate Majja, kus tal oli kohtumine kõigi Eesti praeguste nimekate komponistidega, väljaarvatud Veljo Tormis, kes oli ära sõitnud.

Seal olid ka sellised tuntud nimed nagu Eino Tamberg ja Arvo Pärt. Kokkusaamine oli ka Richard Ritsinguga. kellel oli täpne nimekiri Taavo Virkhausi isa helitöödest. Taavo Virkhaus mainib, et Richard Ritsingu pööningul on nii palju muusikaalast arhiivimaterjali, et see ületab tunduvalt Eesti Muusikamuuseumi materjalide kogud. „Ritsing soovis ka minult minu taktikeppi oma arhiivi. Andsin selle talle ja tulin tagasi ilma taktikepita. See oli kahtlemata odav kink, kuna taktikepp oli valmistatud plastist ning selle väärtus oli ainult paar dollarit," jutustas dr. Virkhaus.

Ernesaksal dirigeerimine keelatud

Taavo Virkhausi kontserdil oli erakorraliselt palju inimesi, ka selliseid, kes tavaliselt kontsertidel ei käi. Kohal olid ka paljud komponistid ja dirigendid. Dr. Virkhaus külastas ka heliloojat Gustav Ernesaksa, kes viibis südameataki tulemusena haiglas.

Talle on dirigeerimine ära keelatud, kuid ta oli heas tujus ja väga sõbralik.

Muide — minuga võtsid Tallinnas kontakte ka käesoleval aastal Ühendriikidesse saabuva Riikliku Akadeemilise Meeskoori (n.n. Ernesaksa koor. Toim.) esindajad, kes olid huvitatud oma ringsõidust Ühendriikides.

Dr. Taavo Virkhausile võimaldati ka ringsõit Eestis, mis viis teda läbi Tartu, Elva, Viljandi ja Pärnu. Referent oli Tartus veetnud oma lapsepõlve ja käis seal otsimas oma noorepõlve mänguvälju. Ta mainis, et osa neist olid alles, osa kadunud. Talle tehti ka erand ja lubati tal Suure-Jaanist läbi sõites külastada Kapi muuseumi. Pärnu oli tema sinna saabumisel udu keerises ning ta ei saanud supellinnast õiget muljet.

Ei leidnud Eestist oma juuri

Rääkides oma üldmuljetest mainis dr. Virkhaus, et ta ei leidnud kahjuks Eestis oma juuri, kuna ta oli sealt ära tulnud 11-aastaselt. Eesti oli talle nagu välismaa, Tallinn oli täielikult võõras. Referendi arvates omavad selle kodumaa tunde võibolla need, kes olid Eestist lahkumisel vähemalt 15-aastased või vanemad. „See juurte puudumine oli mulle teatud määral pettumuseks," mainis referent.

Ta võeti kõikjal vastu hästi ja suure südamlikkusega. Sugulastega kokkusaamisel tekkis dr. T. Virkhausil kurb tunne kuid ta jättis mainimata, mis oli selle kurbuse põhjustajaks. Kodumaalt lahkumisel valdas teda üleskõiksus ja ta ei tunnud laeval Tallinnast lahkumisel mingit igatsust Eesti järele. Nüüd, mõne kuu järele, on need tunded siiski muutunud ja nüüd külastaks ta uuesti Eestit.

„Retsept" kodumaal käimise kohta

Referendil oli lõpuks ka „retsept" kodumaal käimise kohta. Ta ütles, et iga inimene, kes sellel teemal tahab rääkida, peaks ise kodumaal ära käima. Kui kodumaal käijaid tembeldatakse „äraandjaiks", siis on see vale.

Dr. Virkhausile esitati lõpuks ka mõningaid küsimusi. Kui temalt küsiti, kas tal oli Eestis juttu ka poliitilistel teemadel, siis vastas ta, et otseselt poliitilisi diskussioone ei olnud, kui mitte arvata näiteks „poliitikaks" talle esitatud küsimust, kui palju põrandapinda on talle Ühendriikides antud elamiseks. Referent mainis. et tal on nelja magamistoaga maja ning tal oli piinlik seda küsimuse esitajatele mainida. Edasi tunti huvi, kas Eestis on tuntud ka pagulasheliloojate loomine. Dr. Virkhaus ütles, et seal tuntakse siinseid heliloojaid, kuid nende loomingu ettekandmisest Eestis ei räägitud.

UUDISEID KODUMAALT

Eesti tulemkohtu nõupidamisel arutleti küsimust kuidas kolhoosidele ja sovhoosidele tööga seoses tekitatud materiaalset kahju hüvitamist reguleerivate seaduste kohaldamisel praktiliselt läbi viia. Kohtutele juhiti tähelepanu, et seaduste õigel kohaldamisel ja süüdlaste materiaalsele vastutusele võtmisel, on oluline tähtsus põllumajandustöötajate vastutustunde kasvatamisel, et nad säästlikult suhtuksid riiklikusse ja kolhooslik-kooperatiivsesse omanisse. Kohtud peavad kahju hüvitamise asjade arutamisel rangelt kinni pidama seadustest.

*

Sõmerpalu sovhoosil oma tänavusest kartulisaagist järgmiseks aastaks seemet ei jätku. 186 tonni saadi lisa Väimelast. Sellekõrval on tänavu teisigi majandeid Võru rajoonis, kus ei õnnestunud tänavu kartulisaak. Seepärast moodustati aegsasti vastav seemnefond, kust jagatakse puudustkannatavaile abi. Kõige rohkem andvat seemet just nimetatud Väimela sovhoositehnikum, Mõniste ja Vasteliina sovhoosid ja Kirovi-nimeline kolhoos.

Kuhjadesse pandud kartuliseemet kontrollitakse pidevalt, 130 kuhja on jagatud gruppideks, igal grupil on kohustus silm peal hoida umbes 30 kuhjal. Vihmasajuga kogutud kartulil on kalduvus kergesti mädanema minna. Kui mõnes kuhjas on vähimal määral näha riknemisohtu, võetakse kuhjad lahti ja mugulad tuuakse sorteerimisruumi, kus riknenud eraldatakse ja kuivanud kartulid viiakse põllule tagasi ja pannakse kuhja. Sellise sõidutamisega on tekkinud teine oht, üleliigne kloppimine kahjustavat kartulaid.

*

Kodumaal ei suutvat tööstus valmistada mõningaid tooteid, enamasti luksus- ja moekaupu pakkuda nõutaval hulgal. Sellest saavat ka ostjad aru, kuid ostja jaoks kaduvat seletamatul kombel teinekord kauplusest, mis polevatki tühjad, kõige igapäevasemaid tarbekaupu, mida kohalikud tööstused olevat võimelised, aga ka koguni kohustatud tootma. Nii olevat viimasel ajal defitsiitkaupadeks muutunud valgest plekist piimanõud ja piimajahutusnõud, samuti lipsikud, kruusid ja muud sellest materjalist kaubad. Maainimesed, kes lehma peavad, ei saavat aga nendeta läbi. Viga seisvatki selles, et tootmiskoondis „Vasar" olevat üheksa kuu jooksul jätnud müügile andmata 63.200 rubla eest valgest plekist tooteid, töökohustus oli jäänud 44% ulatuses täitmata. Tööstus aga vabandab kohustuste täitmata jätmist, et ootamatult läinud mõned plekksepad pensionile. Selletõttu kurjustataksegi tööstusega, et ega keegi ootamatult pensionile ei saa minna, enne peab ikka pensioniiga kätte jõudma.

*

Möödunud aastane vihmane suvi on ikka veel paljude aruandeid koostajatel elavalt meeles. Nii kirjutatakse: „Kartul jäi hullemini vee sisse kui vili. Rohkem kui poole saaki tõime siingi välja ja peaasjalikult käsitsi. Ainult paar kartulikombaini suutsid lõpuni pori seest kartuli kätte saada."

*

Möödunud suvel filmiti Eestis Aino Kallase romaanile põhinev film „Reigi õpetaja". Kirjanik Valton ei ole rahul töö tulemustega, kuna see polevat tulnud küllalt hea.

*

Suure sotsialistliku saavutusega sai Saaremaal hakkama „Saare Töölise" nimelise kolhoosi liipsja-karjatalitaja hoolealune lehm Kaisa, sünnitades möödunud aastanumbri sees viis vasikat. Esimest korda poegis Kaisa möödunud aasta jaanuaris, sünnitades pullvasika. Detsembri lõpul oli samal lehmal korraga neli lehmvasikat. Uued loomahakatised on oma vastsündinud liigikaaslastest palju väiksemad, kaaludes ainult 8—10 kg. See on selles majandis käesoleval talveperioodil juba teine mitmikute sündimine. Oktoobris tõi Triigi lauda liipsja Anne Uusna hoolealune lehm Lemmi ilmale korraga kolm pullvasikat.

VABA EESTLANE

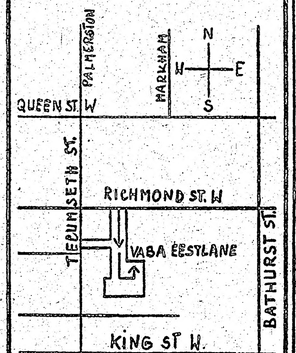

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Pianos
Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.
Remeny
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 • Tel. 363-1966

TORONTO LINN

1979. A. KINNISVARAMAKSUDE ESIALGNE MAKSMINE

Kooskõlas The Municipal Act'iga ja määruse nr. 45—79 kohaselt mis linnanõukogu poolt vastu võetud 18. detsembril 1978 on kinnisvaramaksude esimese kolme osamaksu tähtajad 1979 aastal järgmised:

KÕIK LINNAJAOD (WARDS)	Esimene osamaks	Teine osamaks	Kolmas osamaks
	14. veebr.	4. aprill	23. mai

Ülaltoodud tähtpäevadel maksmisele kuuluvad esialgsed summad 1979. a. kohta, moodustavad poole möödunud aasta promilli määrast. Ülejäänud osa kohta saadetakse arve aasta keskpaigu ja see kuulub maksmisele jälle kolmes osas.

Esialgsed kinnisvaramaksu teated on välja saadetud. Maksumaksjad, kes ei ole seda veel saanud, peavad sellest kohe teatama Tax Information Counter, City Hall, või tel. 367-7115.

KINNISVARAMAKSUDE MAKSMINE

Informatsiooni arvete tasumise viisi ja koha suhtes leiate brošüüris, mis on arvele juurde lisatud.

W. A. WILFORD
City Treasurer.

Viimasel Killamängude peakomitee koosolekul anti endisele esimehele Robert Kreemile üle temast tehtud kunstipärane foto, tänutäheks tehtud töö eest ja ühe isikliku tähtpäeva märkimiseks.
Foto: Vaba Eestlane

Uus vanadekodu Peetri kiriku kõrvale

Põhja-Toronto linnaosas olevat protsentuaalselt pensioniealiste suurim tihedus kogu Toronto linna ja Metro ulatuses. Kuna paljudele neist on ülejõukäiv oma maja või korteri pidamine, siis on suur vajadus neile sellekohase ühiskodu ehitamiseks. Selletõttu on Metropolitan Housing Company pöördunud linna planeerimiskomitee poole võimaluste leidmiseks Peetri kiriku kõrval asuvale hiljuti tegevuse lõpetanud autogaraazhi asemele uue Senior Citizen hoone ehitamiseks. Praegu toimub küsitelu lähiskonnas elavate inimeste hulgas.

Uues 10-korruselises ehituses on kavandi kohaselt 187 korterit, lisaks 1400 ruutjalga äriruumiks ja 18.900 ruutjalga meelelahutusliikuks otstarbeks. Neist kortereist on 146 üksikuile ja 41 ühesmagamistoaga ruumid. Muude ruumide hulgas on meelelahutusruum, arstiruum ja mitmesugused tööruumid. Praegune bussi ringikeeramise koht jääks uue ehituse alumise korruse vastu, mis vanemaile inimestele teeks liiklemise eriti soodsaks, kuna võimaldaks otse uksest väljudes bussile astuda.

Uue hoone asukoht on valitud suurepäraste liiklussidemete ja ümbruskonnas asuvate äride tõttu. Võimalikele eestlastele on eeliseks ka naabrus Peetri kirikuga.

Üleskutse

Kuna senini trükis avaldatud andmed tshehhi mõrvade kohta eesti sõjameeste osas on puudulikud ja lünklikud, siis osutub vajalikuks koguda täiendavaid andmeid kõigilt neilt sõjameestelt, kes tegid läbi nn. „Tshehhi põrgu" ja viibivad praegu vabaduses, ning võivad veel oma läbielamusi kirja panna.

N.Y. Eesti Vabadussõjalaste Ühing palub kõiki Tshehhi põrgu veterane, kes said pärast kapitulatsiooni tshehhide käes toorelt kannatada, saata oma kirjalikud kokkuvõtted N.Y.E.V. Ühingule. Kui on tünnistajaid, kes nägid meie juhtivate ohvitseride ja sõjameeste mõrvamist, siis palutakse avaldada nimed, aeg ja koht, millised andmed säilitatakse Eesti Arhiivis. Kokkutulnud andmete põhjal koostatakse üldkokkuvõte tshehhi mõrvade kohta — ning võimaluse korral avaldatakse inglise keeles.

Kõik andmed palutakse saata New Yorgi Eesti Vabadussõjalaste Ühingu nimele, 243 E. 34 Street, New York, N.Y. 10016.

Inimene on niisugune loom, et otsib troosti. Teised loomad elavad muidu, aga tema ei ela. Kui mõelda ainult seda röövlit seal ristisambas Jeesuse kõrval! Röövib, aga muidu surra ei oska, kui otsib troosti, tahab taeva.

A. H. Tammsaare

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 8. veebruaril 1979 — Thursday, February 8, 1979

KIREV MAAILM

LIEKSA — Uueaasta esimese päeva õhtul süttinud tulikahju hävitas Soomes Lieksa kultuuriajalooliselt ja arhitektuuriliselt väärtusliku kiriku. Uusklassikalises stiilis palkehitus põles öösel paari tunni jooksul. Kirik ehitati 1836 Carl Ludwig Engeli plaanide kohaselt. Tulekahjus jäi söestunult järele lõunapoolne fassaad, peaukse portraal ja osa käärkambi seinast. Kiriku hõberiistad säilisid käärkambri kassakapis. Kahtlustatakse süütamist.

DELHI — Umbes 100.000 last sureb Indias igal kuul alatoitluse. Kõigist India surmajuhtumeist peagu 40% puudutavad alla viieaastaseid lapsi. See ilmneb rahvusvahelise lasteaastaga seoses tehtud ametlikest uurimistest, millega tahetakse India laste olukorrale eriti tähelepanu suunata. India 600 miljonist elanikust on 42% lapsed.

TOKIO — Hiina on tellinud Jaapani tööstuselt 100.000 värvilist televisiooniaparaati. Tellimise koguväärtus on kuni 40 miljonit dollarit. Kokkuleppe kohaselt saadetakse Hiinasse 10.000 aparaati kuus alustades märtsiga. Õhujahutusaparaatide saatmisega alustatakse maikuul.

NEW YORK — Keegi kardab tõsiselt New Yorgi elanike hingeõnnistuse eest ja loodab, et elanikud hakkaksid jälle palvetama Jumala poole. Et seda igale inimesele südamele panna, on 97.000 telefoniputkasse kraabitud sõnum „Palveta Jumalat!"

STOKHOLM — Raudteevalitsus on hakanud kontrollima üliõpilaste alandatud hindadega raudteepileteid, mida ohtralt kasutatakse. Paljud maksavad õppemaksu, et odavalt sõita — see tuleb kasulikum. Edaspidi saavad hinnaalandust ainult need üliõpilased, kes saavad õppimiseks toetust, s.t. õpivad aktiivselt.

PEKING — Hiinlased on arendanud rasedust vältiva pilli meestele, mille mõjukus on 99,8%, seletati Hiinat külastavatele ameerika arstidele. See pill on valmistatud puuvilla seemneist, kuid on osutunud mõjukaks ja ohtutuks; see takistab lihtsalt seemnevedeliku moodustamist. Mehed saavad suguvõime tagasi jälle aasta jooksul pärast pillide kasutamise lõpetamist. Hiinas on seda pilli kasutatud möödunud aastal eriklinikuis.

HELSINGI — Pensionäridel on ka mujal maailmas suuri võimalusi ja aktiivset tegevust. Helsingis korraldati Miss Iltatuuli (Õhtutuuled) valimised, mis toimusid Kontula vanadekodus. Võistlusest võttis osa 14 kandidaati, kõik uhkeis pidukleitides, kelle hulgast valiti Miss Õhtutuuleks Martta Yliluoma.

HELSINGI — 65-aastaseks saanute osa Soome rahvaarvus on juba üle 10% ehk iga kümnes soomlane on eakas. Selle rahvaarvu kümnendik kasutab ligemale pooled kõigist arstiteenindusest, nii et võidakse öelda, et vanus on tervishoiu suurkulutaja. Kõikide haigekohtadest on pooled vanade kasutada ja pikaajaliste haigete haiglais koguni 85%.

HELSINGI — Aastal 1978 ilmus Soomes kokku 69 ajalehte, üks ajaleht rohkem kui eelmisel aastal ja kaks lehte rohkem kui aastal 1970. Kõigi ajalehtede tiraahz kokku on 2,6 miljonit.

HELSINGI — Kuigi arstid võivad olla eriarvamisel, usuvad soomlased siiski, et korralik käärakas on heaks ravimiks kiilmetushaiguste ja muude üldist laadi haiguste ravimina. Umbes 35% soome meestest ja 25% naistest on sel arvamisel, ütleb Jussi Simpura. Arvud oleksid veelgi suuremad kui arvesse võtta ka „sinise esmaspäeva" peavalu parandamist.

Kanada põhiseadus jäi jälle õhku rippuma

Peaministrid ei jõudnud Ottawas kokkuleppele põhiseaduses muudatuste tegemiseks

OTTAWA — Ottawas möödunud esmaspäeval ja teisipäeval toimunud Kanada keskvalitsuse ja provintside peaministrite konverentsil ei jõutud kokkuleppele Kanada põhiseaduses muudatuste tegemiseks ning Kanada põhiseaduse toomiseks Inglismaalt koju. Üksmeel saavutati ainult väiksemates küsimustes, kuna kõik suuremad probleemid jäid lahendamata, mis andis järjekordse kinnituse, et Kanadale uue põhiseaduse rakendamine on mägede taga, mille all kannatab tunduvalt ka Kanada ühtsus.

Põhiseaduse Inglismaalt koju toomise vastu oli eriti ägedalt Quebeci peaminister Levesque, kuna põhiseaduse äratoomise suuremaks kaitsjaks oli Ontario peaminister Davis.

Õlirikka Alberta peaminister Lougheed on eriti huvitatud provintside õigustest maapõuevarade üle ja peaminister keeldus aktsepteerimast ettepanekut, mille kohaselt Ottawa võib sekkuda provintside loodusvarade poliitikasse rahvuslikest huvidest tekkinud olukordades.

Peaministrid leppisid kokku, et põhiseaduses tehtavate muudatuste kohaselt tuleks provintsidele anda kontroll perekonnaõiguse üle, kaasaarvatud abiellumise ja lahutuse seadused. Samuti tuleks säilitada monarhia, lülitada ülemkohus põhiseaduse raamidesse ning garanteerida provintsidele kaudsete maksude võtmine maapõuevaradelt.

Kuid peaministrid ei jõudnud näiteks kokkuleppele, mida teha tulevikus senatiga, osa provintse ei pooldanud vähemusgruppide keelte õiguste garanteerimist põhiseaduses ning kokkulepet ei saadud küsimuses, kuidas piirata Ottawa võimupiire raha kulutamiseks aladel, mis kuuluvad provintside jurisdiktsiooni alla.

EESTI KINKEÄRI

THE SCANDINAVIAN SHOPPE

KOLINUD

311 Danforth Ave. Tel. 469-3886

Lõplik väljamüük 10—45% hinnaalandust

Kontserdihooaja tippkontsert

I Eesti Muusikakonverentsile andis väga kaasaelatava ja -haarava puändi Eesti Kontserbüroo tänavuse hooaja viimane kontsert, kus viiuldaja Carmen Prii ja pianst, dirigent ning komponist Tõnu Kalam oma suurepärase mänguga muutsid elavaks eesti heliloojate Kaljo Raidi, Eduard Tubina ja Tõnu Kalami loomingu.

Konverentsile, kus suurem osa ettekandeist tegelesid eesti muusikaga ja kultuuriprobleemidega, oli selline sündmusi sulgev lõpukontsert otse orgaaniliseks osaks. Kolme pagulaseestlase heliloomingu esikohale toomisega rõhutati eesti muusika meistritööde tasemel olemist. Noortele eesti komponistidele, kelle töid samas eelmisel õhtul ette kanti, kuid kes tunnevad, et eesti ühiskond pole küllalt huvitatud nende loomingust, oli selline kontsert kahtlemata julgustavaks näiteks, et eesti ühiskonnas on siiski olemas interpreete ja loojaid ning neid, kes selle esitamise eest on ütlemata tänulikud.

Kontsert algas kahe osaga „Larghetto" ja „Vivace" Kaljo Raidi „Klassikalisest süidist" Järgnes Eduard Tubina 1949. a. loodud „Sonata for Violin and Piano in Phrygian Key". Pärast vaheaega järgnes 1948. a. sündinud Tõnu Kalami „Sonata for Violin and Piano" (1968—69). Neile kolmele eesti heliloojate töödele lisandusid Fritz Kreisleri populaarne „Liebeslied" ja „La Gitana", P. Tshaikovsi „Serenade melancolique, Op. 26" ja viimasena Erno Baloghi temperamentne „Hungarian Caprice", 1946. a. loodud järglane ungari muusikavaramu hoogsaile meloodiaile. Pärast I lli ja lakkamatut aplausi esitasid kunstnikud lisapalaks ühe tuntud Glücki meloodia.

Kontserdi kava mida mängiti oli nagu kahest maailmast. Ühel pool Tubin ja Kalam, kes olid täiesti teisest muusikamaailmast, ilmestades selgelt eesti vere arusaamist kaasaja muusikalisest tehnikas heliloomingus. Teisel pool klassikaliselt tuntud muusika. Eesti heliloojate moodsaks muusikaks nimetatud tööd on väga tõsised ja sügavad. Mõlemas esineb tublisti loomulikke sümfoonilise muusika elemente. Tubina puhul dünaamilised rütmid sisendasid helitöösse mingi pinnaaluse liikumise hoogsuse. Kalami sonaat oli mõneti veelgi tänapäevasem, millest jäi teatud katkendlik mulje kuna temaatiline materjal, millest 5—6 viisiotsa mõnest noodist näisid moodustuvat on ainult selleks põhjaks millest ülejäänud töö välja arendatakse.

Kõneledes interpreetidest, siis Carmen Prii on fantastiline viiuldaja peamiselt oma tooni poolest. Tema tehniline valmisolek on sama kõrgel tasemel. Mitte-eesti heliloojate tööde esitamisel näitas ta, et on võimeline tõlgitsema eesti talupoja pinnalt tõusnud heliloomingut sama graatsilisusega kui Euroopa kontsertsaalidest. Tõnu Kalami puhul oli meeldiv, et ta oma dirigendikutsele vaatamata ei *hakanud kunagi dominee*rima, vaid suure paidlikkusega jälgis solisti. Tõnu Kalam tutvustas end kõrgekvaliteedilise pianistina kasutades kõiki dünaamilisi võimalusi mida klaveril pakkuda on. Oma sonaadis oli tal mitmeid meeldivaid episoode oma pianistimeisterlikkuse näitamiseks.

Eesti Kontsertbüroo viimane seeriakontsert muutus lähedaseks just meie oma heliloojate loomingu tõttu. Kui palju on veel teisi sonaate, sümfooniaid ja muid helitöid, mis avaldamata ootavad? On kahju, et sellist haruharva olevat võimalust täismaja ei elanud kaasa.

TO

Vene baasid Jaapani saarel

Tokio nõuab baaside likvideerimist

TOKIO — Jaapani valitsus esitas N. Liidu valitsusele nõudmise oma baaside likvideerimiseks Kunashiri ja Etorofu saartelt, mis venelased vallutasid jaapanlastelt Teise maailmasõja lõppfaasis ja mida nad seni ajani tagasi ei ole andnud. Neljast saarest koosneva saarestiku okupeerisid venelased Jaapani kokkuvarisemisel ning Jaapan on eriti häiritud, et venelaste kindlustused asuvad otse Jaapani põhjapoolsema suurema saare Hakkaido lähikonnas.

Jaapani nõudmine tuli pärast seda kui Hiina peaministri asetäitja oli viibinud läbisõidul Tokios kus tal oli läbirääkimisi Jaapani valitsusega Hiina, Jaapani, Ühendriikide ja Lääne-Euroopa ühise rinde moodustamiseks N. Liidu imperialistlike plaanide vastu.

Nõudmise üleandmiseks kutsuti N. Liidu suursaadik Dimitri Poljanski Jaapani välisministeeriumisse,
kus talle üle anti protestinoot. Poljanski lükkas nõudmise kohe- selt tagasi, kinnitades, et Jaapanilt võetud saared kuuluvad N. Liidule.

Poljanski kasutas nõudmise tagasilükkamisel N. Liidu diplomaatide tavalisi väljendusi, märkides, et jaapanlased alustavad selle nõudmise esitamisel ebasõbralikku kampaaniat N. Liidu vastu.

Luureandmetel on venelased toonud Jaapani saartele 600 sõdurit ning rajanud sinna ennuvälja, radarijaamad ja ujavääbarakid.

Raamatu „Eesti rahvarõivad" tellimine pikendatud

Tingitud postioludest, on Helmi Kurriku raamatu EESTI RAHVARÕIVAD kordustrüki eeltellimise aega pikendatud 15. veebruarini 1979. a.

Raamat trükitakse vaid eeltellimiste arvule vastavalt ja eeltellijaks loetakse see, kes raamatu eeltellimishinna kr. 250.— tasub rootsi valuutas ka otse postiarvele: nr. 15 20 80 -8, EESTI RAHVARÕIVAD, või saadab tshekiga, mis on välja kirjutatud rootsi valuutas kr. 250.— peale nimetusega S. Tomson, Eesti rahvarõivad ja saata aadressil: Susanna Tomson, Brunnsv. 4,433 00, Partille, Sweden.

Kõiki, kes huvitatud sellest esiemade väärtuslikust varasalvest, palutakse oma tellimine koos tasuga saata tingimata hiljemalt 15. veebruariks. Peale antud tähtpäeva eeltellimisi enam vastu ei võeta. Kõigi eeltellijate nimed kantakse raamatu lõpulehekülgedele kui selle aktsiooni toetajad.

Eestlanna õppejõuks Havaisse

Connecticutist pärit olev Tiiu Talva, kutselt haiglaõde, tegutseb töö kõrval osalise tööjõuga Havai ülikooli õdede koolis assistant professorina, arvates 1. aug. 1978. Hariduse sai ta Connecticuti osariigi ülikoolis haiglaõe kutsealal 1965. Ta omab Havai ülikoolilt kaks magistrikraadi — laste tervishoiu ja hoolduse alal. Õppetegevuse kõrval on tegev lastehaiguste hoolduse alal instruktorina kohapealses Community Colleges, Honolulus.

Mag. Tiiu Talva on edutatud Honolulu lastehaiglas õdede ülevaataja kohale. Tema vanemad on Jaan ja Härdi Talva, elavad Danielsonis, Conn. Nende ehitusinsenerist poeg Jüri Talva töötab ka Honolulus.

VES

Hoogne saarerahva küünlapäevapidu

Läinud laupäevaõhtul pidasid saarlased oma küünlapäevapidu. See on aastatega kujunenud mitte ainult saarlastele enestele, vaid ka naabersaare ja suure mandri inimestele oodatud pidustuseks. Seekord oli osavõtjaid ligemale 400, kes tihedalt täitsid Eesti Maja suure saali. Kaugemaks külaliseks oli H. Lahesalu Long Islandilt.

Küünlapäevapeo avas Saarlaste Ühingu esimees A. Käärid, öeldes kõigile tere tulemast ja soovis neile head peotuju. Eeskavalises osas laulsid õed Reet, Rosemarie ja Ellen Lindau meeleolulisi laule, nagu „Sõsarsaared", „Oma saar", „Meie armas saareke", „Hammusta Mihkel" ja pärast suurt aplausi lisapalaks veel „Kaera-Jaani", kitarril saatis P. Kopvillem.

Tantsuks mängis V. Gustavsoni orkester. Vaheaegadel aga vanu tantsulugusid saarlaste külapillimehed H. Sulg, L. Riis ja A. Käärid, muutes peo tujukülliaseks ja hoogsaks.

Usklik tegevus Hiinas

SHANGHAI — Shanghai linna juhtkond on otsustanud taastada „usuküsimuste osakonna". Leitakse, et „usklikud patriootilised organisatsioonid" võivad end pühendada „normaalsele aktiivsusele".

Igal juhul teatab Shanghai raadio, et linnas leiti 9. jaanuaril 800 „patriootlikku kodanikku", kes olid kas protestandid, katoliiklased, budistid või moslemid.

Teatud välisdiplomaatide andmete kohaselt olevat toimunud kohtumisi usklike ja linna teenistujate vahel. Seniajani on Hiina, nagu ka N. Liit tauninud usku ja leidnud vastavalt Lenini teesidele, et „usk on oopium rahvale".

Muusikakonverentsile toetuseks ligi 6000 dollarit

I Eesti Muusikakonverentsi viimaseks sündmuseks oli bankett Four Seasons hotelli ruumes. Banketil viibis umbes 85 külalist, nende hulgas ka Ontario kultuuriministeeriumi esindajana kunstide osakonna koordinaator Andrew Lipchak, kuna minister Baetz oli ise ühel kesk-Kanadas viibival konverentsil. Teiseks esindajaks samast kultuuriministeeriumist oli mr. Rachwall, kelle alla kuuluvad muuseumid.

Osavõtjaid tervitas A. Lipchak, kes tõi ministrilt tervitusi ja andis Muusikakonverentsi korraldajaile üle ümbriku, kus oli peaaegu 6.000-dollariline toetus.

Banketil näidati esmakordselt ka uut helifilmi „Alati meeles", mille valmistamiseks saadi toetust 10.000 dollarit mis käsitab kolme rahvakunsti alast eset. Filmi valmistasid Raul Randla ja Harry Sildva.

Naima Aeru fotod näitusel

Torontos asuvas „The Baldwin Street Gallery of Photography" galeriis avati möödunud laupäeval „The Land in Colour" nimeline fotonäitus. Seal on väljapanekuid kuuelt fotokunstnikult, kelle hulgas on ka Naima Aeru fotod. N. Aer on oma puupõletuskunsti kõrval ka tegelenud foto alal. Asja avatud näitusel on peamiselt looduses tehtud tähelepanekud, mida fotolääts kaudu jäädvustatud. Et edasi anda looduse ilu, on lähenetud looduse ilminguile ja objektidele suurest lähedusest, tuues esile lilleõite, kastepiisa, ämblikuvõrgu, lehtede ja muude selliste sageli tähelepanematuks jäänud asjadesse peidetud ilu.

Näitusega rööbiti on veebruarikuu jooksul neli töödemonstratsiooni. Neist esimne oli juba 1. veebr. Järgmised 11. veebr., 18. veebr. ja 25. veebr. 8. veebruaril toimuval töödemonstratsioonil on teiseks seletuse andjaks Naima Aer, kus vaadeldakse diapositiivide tegemist ilma filtri või keemilise keerukuseta. Õppeperiood algab juba kell 10 homm., ja kestab kella 4-ni pealelõunal, kaasaarvatud ka lantsh, mis on arvestatud $20 osavõtumaksu sisse.

Mitmekultuuriline laudkonnavestlus Toronto raadios

Seoses I Eesti Muusikakonverentsil peetud laudkonnavestlusega on viimase vastu huvi näidanud kaks Toronto raadiojaama. Juba möödunud pühapäevases CHIN-FM leedu programmis oli sellest informatsiooni ja seda antakse ka eeloleval pühapäeval, 11. veebr. kell 1.30—2 lainel 100,7.

Kogu laudkonnavestluse käigu helilindistas CHIN-AM raadioreporter ja sellest antakse pooletunniline saade pühapäeval. 11. veebr. kell 7 õ. saatejaama „Spectrum" nimelises saates.

Rahvatantsijad teevad esinemiseks pingsaid ettevalmistusi Toronto Eesti Majas toimuvatel harjutustel.

Lana Kasaku sulekunstist Toronto ajakirjas

Toronto suure päevalehe „Toronto Star" pühapäevase väljaande ajakirjas „The City" (4. veebr. 1979) on rubriigis „Inimesed, sündmused ja kohad, mis panevad Toronto tiksuma ja kõnelema" avaldatud foto Lana Kasakust kui ta valmistab oma sulekunstilist tööd. Tekstiosas öeldakse, et Lana Kasak on Toronto sule-lady, kujundades väikseid, loomulikus värvis olevaid sulgi lillede, lindude, liblikate, purjepaatide ja nägusid kujutavaiks piltideks. Poolteist aastat on ta sel alal töötanud oma korteris, millest on väga inspireeriv vaade Humber River maastikule.

Tal on olnud näitusi Grange Gallerys, Zaven Art Gallerys, alaline väljapanek aga Peter Walpole juures, kus ta töötab kolm päeva nädalas administraatorina. Edasi öeldakse, et sünnilt eestlane Kasak, õppis sellist kunstilaadi Rootsis ja on elanud Kanadas 20 aastat ning loodab, et tema suletööd saaksid osaks Kanada kunstist. Ta ei avalda oma sulgede saamise allikat, ütleb ainult, et „me räägime kenasti lindudele ja nad poetavad meile sulgi".

Mõtteteri

Õige hõlma just hakataksegi kinni, sest õela hõlm ei puutu pihku.

A. H. Tammsaare